

ZAHTJEV

**ZA ODLUCIVANJE O POTREBI IZRADE ELABORATA ZA
PROJEKAT**

**POSLOVNI OBJEKAT ZA PRUŽANJE LIČNIH USLUGA
AUTO PERIONICA SELF SERVIS**

LOKACIJA

**DUP "SUTOMORE CENTAR", IZMJENE I DOPUNE U ZONI "C",
PODZONA "C5", DIO URBANISTIČKE PARCELE BROJ 1058,
ODNOSNO DIO KATASTARSKE PARCELE 1566/1, KO SUTOMORE,
OPŠTINA BAR**

INVESTITOR

ĐORĐE LEKOVIĆ

Bar, maj 2020. godine

SADRŽAJ

1. OPŠTE INFORMACIJE	4
a) Nosilac projekta	4
b) Naziv projekta	4
2. OPIS PROJEKTA I LOKACIJE	5
a) Postojeće i odobreno korišćenje zemljišta (lokacija)	5
b) Relativne zastupljenosti, dostupnosti, kvaliteta i regenerativnog kapaciteta prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela	8
c) Apsorpcioni kapacitet prirodne sredine	11
3. KARAKTERISTIKE (OPIS) PROJEKTA	11
a) Opis fizičkih karakteristika cjelokupnog projekta	11
b) Veličina projekta	17
c) Kumuliranje sa efektima drugih projekata	17
d) Korišćenje prirodnih resursa i energije, naročito tla, zemljište, vode i Biodiverziteta	18
e) Stvaranje otpada i tehnologija tretmana otpada (reciklaža, prerada, odlaganje i sl.)	18
f) Zagađivanje, štetno djelovanje i izazivanje neprijatnih mirisa, uključivanje emisije u vazduh, ispuštanje u vodotoke, odlaganje na zemljište, buku, vibracije, toplotu, jonizujuća i ne jonizujuća zračenja	18
g) Rizik nastanka akcidenta	20
h) Rizici za ljudsko zdravlje	20
4. VRSTE I KARAKTERISTIKE MOGUĆIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	21
a) Veličina i prostorni obuhvat uticaja projekta	21
b) Priroda uticaja	22
c) Prekogranična priroda uticaja	24
d) Jačina i složenost uticaja	24
e) Vjerovatnoća uticaja	24
f) Očekivani nastanak, trajanje, učestalost i ponavljanje uticaja	25
g) Kumulativni uticaj sa uticajima drugih projekata	25
h) Mogućnost efektivnog smanjenja uticaja	25
5. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	26
a) Očekivane zagađujuće materije	26
b) Korišćenje prirodnih resursa	27
6. MJERE ZA SPRJEČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA	28

a) Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovi za njeno sprovođenje	28
b) Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa (akcidenta)	29
c) Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman, dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i drugo....)	31
d) Druge mjere koje mogu uticati na spriječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu	33
7. IZVORI PODATAKA	34
8. PRILOG – UTU	37
9. PRILOG – II Cranične vrijednosti	51
10. PRILOG-III Izmjene i dopune DUP-a Sutomore – centar	55

1. OPŠTE INFORMACIJE

a) NOSILAC PROJEKTA: Leković Đorđe

- **JMBG :**
- **ADRESA:**
- **KONTAKT OSOBA: Leković Đorđe**
- **BROJ TELEFONA: 06**
- **E-MAIL:**

b) NAZIV PROJEKTA: POSLOVNI OBJEKAT ZA PRUŽANJE LIČNIH USLUGA - AUTO PERIONICA SELF SERVIS

LOKACIJA: DUP "SUTOMORE CENTAR", IZMJENE I DOPUNE U ZONI "C", PODZONA "C5", DIO URBANISTIČKE PARCELE BROJ 1058, ODNOSNO DIO KATASTARSKE PARCELE 1566/1, KO SUTOMORE.

ADRESA: SUTOMORE, OPŠTINA BAR

2. OPIS LOKACIJE PROJEKTA

Auto perionica - self service je objekat u kojem će korisnici sami da peru svoj automobil. Objekat je planiran u Sutomoru pored glavnog puta. Kolski i pješački prilaz objektu obezbjeđen je sa postojeće saobraćajnice. Ulaz u objekat projektovan je tako da se ulazi direktno sa gotovog terena.

U okoliini predmetne lokacije nalaze se individualno stambeni, stambeni objekti, poslovni objekti, uslužni, trgovinski, objekti u službi turizma i niz drugih.

Predmetna lokacija se nalazi van zone vodoizvorišta i ista ne pripada zaštićenom području.

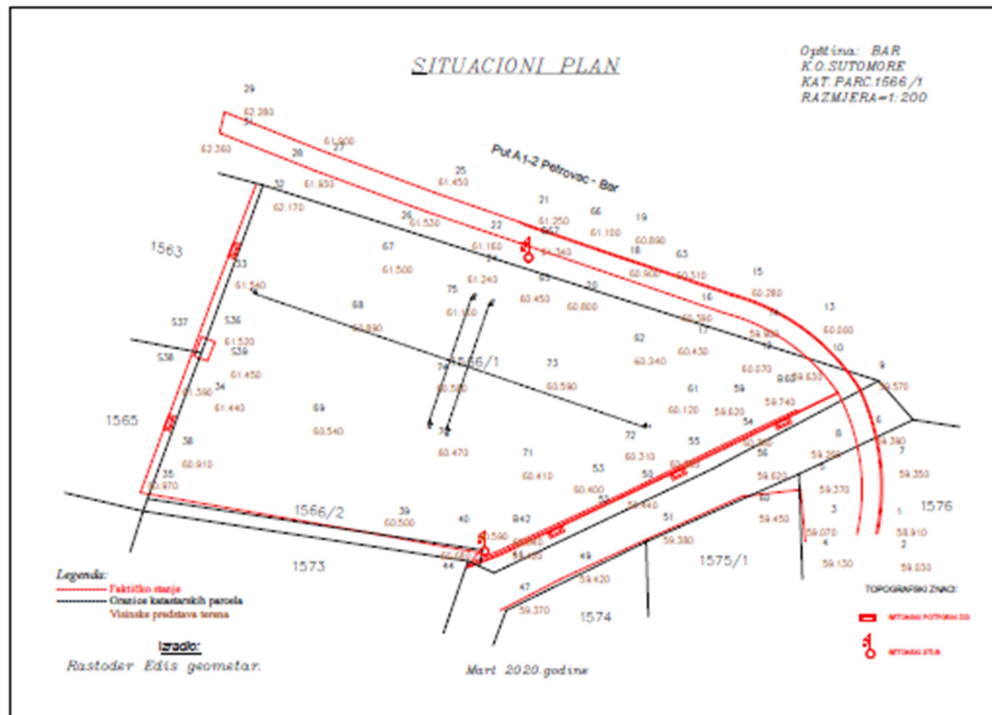
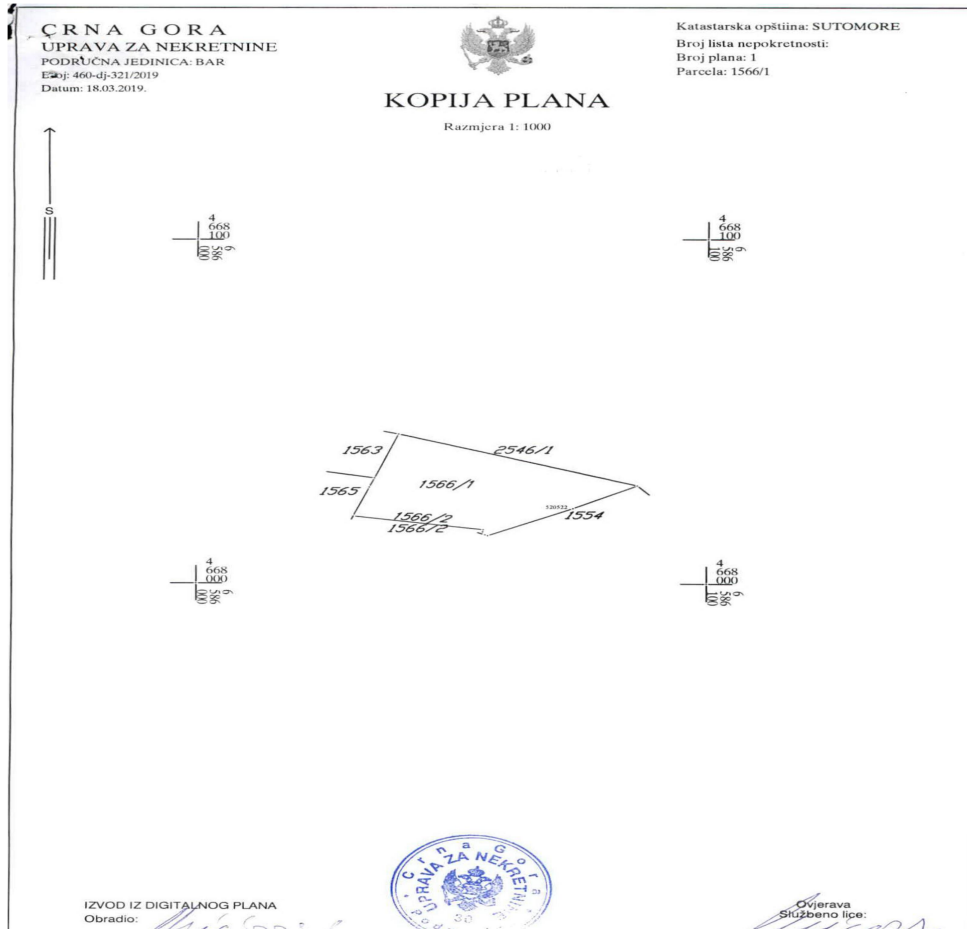
Na predmetnoj lokaciji nijesu registrovana nepokretna kulturna dobra. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

a) Postojeće i odobreno korišćenje zemljišta (lokacija)

Na osnovu projektnog zadatka, investitora Leković Đorđa, kao i Urbanističko tehničkih uslova broj 07-352/19 od 13.06.2019. godine, izdatih od Sekretarijata za uređenje prostora, Opštine Bar a na osnovu DUP-a „Sutomore – centar“ izmjene i dopune („Sl. List CG“ broj 52/18), urađena je tehnička dokumentacija za izgradnju poslovnog objekta.

Objekat je planiran u površini od BGP 159,80 m² na lokaciji koja iznosi 888 m², na dio urbanističke parcele broj 1058, odnosno dio katastarske parcele 1566/1, KO Sutomore.

Lokacija navedenog objekta nalazi se uz magistralni put Bar-Budva, sa južne strane kolovoza, na samoj raskrsini koja vodi u naselje Sutomore kao i do plaže Maljevik. Samim tim lokacija je pogodna za ovu vrstu djelatnosti. Objekat je okrenut frontom ka magistrali kako bi bio vidljiv, dok je ulaz u lokaciju sa sporednog prilaznog puta na jugoistočnoj strani.

b) Relativne zastupljenosti, dostupnosti, kvaliteta i regenerativnog kapaciteta prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela

Geomorfološke karakteristike

Prema podacima koji su navedeni u Detaljnom urbanističkom planu „Sutomore - centar“, opština Bar, ovo područje predstavlja pojas morske obale. Duž primorskog dijela, nalazi se više većih i manjih uvala i rtova, što govori o razuđenosti morske obale. Od sjeverozapada ka jugoistoku smjenjuju se antiklinalna uzvišenja i sinklinalne uvale: uvala Čanj, brdo Velji grad (497 mnv) Spičansko polje i Sutomore, Peranovića glavica i Vučin brdo, Barsko polje, strmo i stenovito brdo Volujica (sa vrhom Filin tuz 256 m.n.v.) i niz uvala i strmih stjenovitih obala ka jugu - uvale Veliki i Mali Pijesak, uzvišenje Meret, uvale Meret i Pod Meret, uzvišenje Oćas, Uvala Masline, uzvišenje Džafran, Uvala Paljuškovo, Rt Karastanov i Uvala ladna. Ka kontinentu, strme padine planina uzdižu se izvan granice planskog područja. Najpovoljnija morfološka struktura je u ravničarskom području u akumulativnim zonama na području Bara, Sutomora i Čanja, gdje je i najveća zastupljenost terena do 5°, odnosno od 5° - 10°, najpogodnijih za izgradnju, a strmi nagibi padina (preko 20°, a često i preko 30°) su karakteristični za krečnjačke stijene i najizrazitiji su duž morske obale (klifovi su često skoro vertikalnog nagiba) i navlačnog kontakta sa fliševima (tamo gdje fliš nije pokriven deluvijalnom drobinom). Geomorfološka svojstva podloge lokacije odlikuju se pjeskovito šljunkovitim i kamenitim obalnim područjem, koje dalje prema objektima i urbanizovanom dijelu prelazi u kaskadne formacije i platoe.

Geološka građa terena

Šire područje istraživanja izgrađuju sedimenti i vulkaniti trijasa te sedimenti jure, krede, paleogena i kvartara. Sedimentne stijene predstavljaju krečnjaci, dolomiti, fliševi i flišoidne stijene, konglomerati, breče te nevezani kvartarni sedimenti, a vulkanske – andeziti, daciti i spiliti. Teren u najvećoj mjeri izgrađuju krečnjaci (različitih vrsta i sastava), flišni sedimenti, pjeskovi i gline i aluvijalni nanosi i tvorevine, a na pojedinim lokalitetima nalaze se i deluvijalni nanosi, magmatske stene, morski priobalni nanosi i td. Prema DUP-u “Marelica” Bar, osnovni pravac pružanja geoloških slojeva uslovio je složenu geološku građu padina okrenutih ka moru. Može se izdvojiti nekoliko važnih cjelina, ali cjelina koja se odnosi posmatrano područje je ustvari pojas morskih nanosa i sedimenata, odnosno sitnozrnih pjeskova i pjeskovitih šljunkova. Predmetno područje je stjenovito i strmo se spušta ka obali mora. U tektonskom pogledu šire područje lokacije pripada terenima spoljašnjih Dinarida. Odlikuje se izuzetno složenim tektonskim slikama. Intenzivni pokreti i pritisci sa sjeveroistoka uslovili su monoklinalni pad sedimenata u tom pravcu, sa generalnim dinarskim pravcem pružanja sjeverozapad-jugoistok, kao i razvoj raznolikih aplikativnih i radijalnih strukturnih oblika. Kredni sediment Volujice, kao krilo antiklinale imaju monoklinalan pad slojeva od 45-70 stepeni u pravcu sjeveroistoka, dok im je pružanje dinarskog pravca.

Hidrogeološke odlike terena

Hidrogeološka svojstva terena su u funkciji litološkog sastava i sklopa terena, a užu lokaciju i njenu širu okolinu izgrađuju karbonatne stijene. Za ovo područje važe zone boćatnih

podzemnih voda, tj. zone gdje se iste miješaju sa slanom morskom vodom. Abrazivno djelovanje mora je vrlo izraženo duž cijele obale, a rezultat toga su plaže i uvale, klizišta, brojni odroni i hemijsko rastvaranje stijena (Volujica). Posebno izrazite pojave, kao rezultat mehaničkog djelovanja morskih talasa, su odroni duž obale izgrađene iz kompleksa krečnjaka sa rožnacima. Izdan Barskog polja - prihranjuje se vodama atmosferskih taloga i vodotocima Rikavca i Željeznice, a prazni u more. Formirana je u aluvijalnim sedimentima u vidu subarterskih izdani. Najmanja dubina izdani je 0,3- 1,0 m. Njene vode nemaju većeg značaja a izvedeni bunari su izdašnosti, koja ne prelazi 1-2 l/s. (Izvor: JU Zavod za geološka istraživanja Podgorica; Studija hidrogeoloških i hidroloških karakteristika za primorske opštine Crne Gore, 2013.)

Pedološke karakteristike i bonitet tla

Obala je sitno razuđena. Jedna od najvažnijih pedoloških odlika posmatranog područja jeste marinski pijesak i šljunak. Stvoren radom talasa, koji su ga oblikovali i nataložili duž niske obale. Namjena marinskog pijeska i šljunka plaža je prirodno predodređena za kupanje i sunčanje, zbog čega su plaže manje ili više uređene.

Opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa

Vegetacija predmetnog područja pripada složenim zajednicama dvije klimatogene zajednice šuma: šume crnike i šume medunca i bijelog graba. Međutim, većim dijelom su degradirane i zamijenjene već pomenutom makijom, te garigom i kamenjarom. Makija se javlja kao posljedica antropogenog utjecaja na šume i šikare. Također, u blizini predmetnog područja zastupljene su i neautohtone vrste: palma, mimoza, maginja, magnolija, rogač, lovor, lipa, topola, lijander, tuja, breza, libanski kedar, čempres i dr.

Tipova staništa obalne zone Crne Gore koji su značajni za Evropsku Uniju, u skladu sa Natura 2000, a bili su zastupljeni ili su mjestimično zastupljeni na području opštine Bar su:

- Eumediteranski kserofilni travnjaci (Thero-Brachypodietea)
- Istočno submediteranski suvi travnjaci (Scorzoneretalia villose)
- Istočne šume medunca
- Šume makedonskog hrasta
- Šume pitomog kestena
- Južne obalske galerije i šibljac (Nerio-Tamaricetea)
- Šume crnike (Quercus ilex)

Zaštićena prirodna područja Bara sa obalnog područja su:

1. Spomenici prirode
  - Plaža Veliki Pijesak
  - Plaža Topolica
  - Plaža Sutomore
  - Plaža Čanj
  - Plaža Pećin
2. Predjeli posebnih prirodnih odlika
  - Poluostrvo Ratac sa Žukotrlicom
3. Zaštićeni dendrološki objekti:
  - Stara maslina na Mirovici u Starom Baru i

- Hrast česmina (*Quercus ilex*)

Fauna

Kako za floru i vegetaciju, tako ni za faunu uže okoline predmetne lokacije ne postoje precizni, recentni podaci o diverzitetu. Svakako je opšte poznato da primorski pojas odlikuje prisustvo raznovrsnih staništa i životinjskih zajednica. Podaci o fauni šireg predmetnog područja govore o prisustvu sisara (npr. šakal, *Canis aureus*, lisica, *Vulpes vulpes*, divlja svinja, *Sus scrofa*, zec, *Lepus europaeus*, *Apodemus sylvaticus*, *Rattus norvegicus*, *Mus musculus*, predstavnici Chiroptera, itd.), ptica koje imaju stalan ili privremen boravak (*Egretta garzetta*, *Ardea alba*, *Aythya ferina*, *Aythya nyroca*, *Pernis apivorus*, *Milvus migrans*, *Milvus milvus*, *Circaetus gallicus*, *Circus aeruginosus*, *Circus cyaneus*, *Circus pygargus*, *Circus macrourus*,...), gmizavaca i vodozemaca (*Vipera ammodytes*, *Natrix natrix*, *Natrix tessellata*, *Hemidactylus turcicus*, *Lacerta trilineata*, *Lacerta viridis*, *Podarcis melisellensis*,... *Pelophylax ridibundus*, *Pelophylax shqipericus*, *Rana dalmatina*, *R. graeca*, *Bombina variegata*, *Bufo viridis*, *Bufo bufo*, *Hyla arborea*,...), brojnih vrsta beskičmenjaka, među kojima dominiraju insekti.

Zbog male površine i siromašne flore, na predmetnoj lokaciji se ne može očekivati prisustvo značajnijeg broja životinjskih vrsta, kako stalnih, tako i onih koje bi privremeno boravile na njoj. Na predmetnoj lokaciji koja je dio urbane i naseljene sredine povremeno mogu boraviti: sitniji sisari (poput miševa), urbane vrste ptica (vrabac, lasta, kos, vrana, svraka), gušteri, beskičmenjaci.

c) Apsorpcioni kapacitet prirodne sredine

Apsorpcioni kapaciteti posmatranog područja su veliki, posebno kada se ima u vidu da područje pripada priobalnoj zoni i morskoj sredini od velike turističke važnosti.

Područje u kome se nalazi lokacija objekta pripada Mediteranskom biogeografskom regionu, prepoznatljivom po blagoj, toploj mediteranskoj klimi.

Povoljne klimatske prilike su uslovile nastanak i razvoj veoma zanimljivog biljnog i životinjskog svijeta. Veoma bujna i raznovrsna vegetacija, kao poseban ukras ovog kraja, čini svojevrsan spoj autohtonih i alohtonih vrsta i predstavlja gradivni dio pejzažno - ambijentalnih vrijednosti ovog dijela priobalnog područja.

Ovakve, specifične prilike uslovile su razvoj specifične termofilne zimzelene vegetacije - makije koja se tokom dugog vremenskog perioda prilagodila ovim životnim uslovima.

Prisustvo listopadnih elemenata ukazuje i na djelovanje planinske klime tj. hladnih vjetrova, prije svega bure u zimskim mjesecima.

Raznovrsnost biljnog svijeta područja ne bi bila potpuna bez pominjanja parkovskog i baštenskog ukrasnog bilja. Specifičnost klime i prostora uslovala je bujanje mnogih dekorativnih, introdukovanih vrsta.

Na predmetnoj lokaciji nije evidentirano prisustvo vrsta koje su zaštićene nacionalnim zakonodavstvom (Rješenje Republičkog zavoda za zaštitu prirode o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta, „Sl. list RCG” br. 76/06).

U okviru prethodnih podpoglavlja opisali smo zaštićena prirodna područja Bara sa obalnog područja.

Predmetna lokacija ne pripada zaštićenom području.

Područje nije obuhvaćeno mrežom Natura 2000.

Predmetno područje se nalazi u naseljenoj zoni.

3. KARAKTERISTIKE (OPIS) PROJEKTA

a) Opis fizičkih karakteristika cjelokupnog projekta

Prema listu nepokretnosti 324 – prepis, izdatom od PJ Bar na katastarskoj parceli broj 1566/1, KO Sutomore, površina iznosi 888 m².

Sekretarijat za uređenje prostora, Opštine Bar, rješenjem broj: 07-352/19-151 od 13.06.2019. godine izdao je urbanističko – tehnicke uslove za izradu tehnicke dokumentacije za izgradnju novog objekta na urbanističkoj parceli 1058, u zahvatu DUP-a „Sutomore - centar“ Izmjene i dopune, u zoni „C“, podzona „C5“. Katastarska parcela broj 1566/1, KO Sutomore se nalazi u sastavu urbanističke parcele broj 1058.

Objekat za pranje vozila je površine BGP159,80 m².

Konstrukcija samouslužne auto-perionice

Noseći stubovi su od inoxa, Planirana visina prolaza je 3,00. Noseće krovne grede su od toplo pocinkovanih profila. Krov sendvic panel poliuretana 4+4 cm.

Svako mjesto za pranje vozila i tehnička soba međusobno su odvojeni izolovanim sendvič panelima 30 mm. Ram je od inoxa, oblepljenim visoko kvalitetenom samolepljivom folijom.

Funkcija objekta je samouslužna auto-perionica, Između se nalazi tehnička prostorija u kojoj je smještena instalacija koja opslužuje auto-perionicu. Širina boksova je 3 m. Svjetla visina se povećava do 4,15 m. Na sredini svakog boksa nalazi se kanal za odvodnjavanje vode, tako da je ploča poda nivelisana tako da su sve strane nagnute ka kanalu.

Podovi su od izlivenog betona.

Površina zemljišta na kojoj će se nalaziti samouslužna auto-perionica iznosi 888 m².

Funkcionisanje samouslužne auto-perionice

U samouslužnoj auto-perionici vršiće se pranje automobila, kako unutrašnjosti tako i spoljašnje pranje istih.

Način funkcionisanja samouslužne auto-perionice, vršiće se u sklopu 3 programa:

1. Program - pranje toplom omekšanom vodom i praškom (biorazgradiv preko 90% CE sertifikat);
2. program - voskiranje tečnim voskom i omekšanom vodom;
3. program - ispiranje osmoziranom vodom;

Vrijeme zadržavanja automobila na pranju određivaće isključivo sam korisnik (da li će se detaljno oprati vozilo, da li će se prati spoljašnost vozila i koliko detaljno, da li će se prati unutrašnjost vozila, samo obaviti usisavanje, pranje motora, pranje patosnica i sl....).

U kišnim periodima korišćenje usluga samouslužne auto - perionice bice znatno manje.

Podaci o opremi:

- Samouslužna perionica, prilagodljiva je svim zahtjevima kupaca;
- 1 x tehnička prostorija veličine cca: širine 2,438 mm, dužine 6058 mm i visine 2591 mm;
- Ram kontejnera od inoxa panela je uobičajen metalik sivi;
- Nosiva konstrukcija je od zavarenog inox lima, debljine 3 mm INOX. Pod kontejnera je pocinkovani lim debljine 07.75 mm.

Sa donje strane ojačana je nosiva konstrukcija. Izolacija je kamenom vunom 100 mm, parna brana od PE folije, vodootporna OBS ploca + aluminijumski lim.

Plafon kontejnera – gornja strana pocinkovani lim debljine 0.75 mm izolacija kamenom vunom 150 mm, nisko profilisani pocinkovani lim debljine 0.75 mm sa donje strane; zidovi kontejnera – sa poliuretanom izolovani lim paneli debljine 50 mm; izolovana metalna vrata sa dimenzijama 2000*1050 mm; standardna boja siva;

- 4 x digitalnih žetonjera svaka na inox nosacima;
- 4 x puta display 7 X 10 cm velike osvetljenosti (sa 4 broja-broji sekunde);
- očitavanje prometa po radnom mjestu;
- 4 x pumpa CAT (Japan) model 350 za rad pod pritiskom, do 10 l/min, do 120 bara;
- motori po 2,2 KW sa malim brojem obrtaja radi veće trajnosti 950 obr/min;
- tri pumpe za osmozu, omekšivač i svježju vodu GRUNFOS (Njemačka);
- elektronski plovci za rezervoare;
- samostojeći filter aktivnog uglja za dugotrajniji rad osmoze;
- filter svježje vode na inox nosaču sa zamenljivim uložkom (50 mikrona);
- ACV peć za centralno grijanje tople vode na dizel (rezerv. 600 Lsa duplim dnom) model HM /Belgija 45 kW;
- centrala (elektronski kontr. na inox nosaču) za omekšavanje vode sa rezervoarom za so protoka 6.000 lit/ h –sistem duplex-omekšana voda prolazi kroz peć;
- centrala za osmozu vode, elektronska kontrola/spot free ispiranje, 2x250 l/h (2x400);
- osmoza kod rada višak vode vraća u rezervoar omekšane vode (nema otpada);
- zaštićeni elektroormar sa svim elementima na jednom mjestu;
- ormar i elektronika SCHNEID4R;
- schneider kompjutersko upravljanje sa ekranom osjetljivim na dodir za kontrolu rada;
- centralna mješalica praška /od nerđajućeg celika/ sa Grundfos pumpom i digitalnom kontrolom;
- pištolji za pranje /sa diznama koje imaju keramički uložak/ i sa držačima od nerđajućeg čelika za svako radno mjesto MOSMATIC Švajcarska;
- sistem autodiagnoze Touch panel;
- u slučaju kvara lokacija kvara je vidljiva na shemi uz dato objašnjenje, sigurnost uređaja rezervisana dodatnom memorijskom karticom;
- okretna rotaciona ruka /360° od inoxa, dužine 150 cm za svako mjesto pranja; Mosmatic (Švajcarska)
- kišnica se sprovodi kroz konstrukciju;
- automatski sistem protiv zamrzavanja, temperatura je vidljiva na touch displayu , radi i kada nestane struje;
- rasvjeta u tehničkoj sobi;

- automatsko osvjetljavanje za sva radna mjesta sa vremenom rada na PLC-u;
- polietilenski rezervoari potrebni za rad uređaja 900+900+2000;
- uputstva svakom mjestu za pranje;
- svi natpisi na cijelom uređaju, žetonjerama i mjenjaču novca su po želji;
- obuka osoblja koja će raditi na uređaju o održavanju i rukovanju;
- priručnik sa uputstvima o održavanju;
- voskiranje na svim radnim mjestima;
- mjenjač novca u kontejneru;

Atmosferske i tehnološki otpadne vode

Na sredini svakog boksa nalazice se rešetkasti taložnik, tako da će taložnika biti četiri, koliko ima i bokseva za pranje.

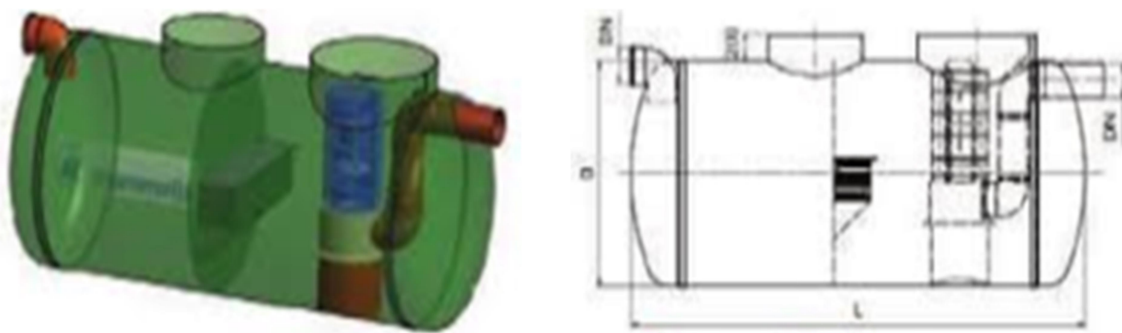
Otpadna voda od pranja automobila prvo će ići u taložnike, koji su međusobno povezani sa jednim sabirnim kanalom za odvodnjavanje, pri čemu će betonska ploča biti nivelisana tako da će se voda iz taložnika nesmetano odvoditi ka sabirnom kanalu.

Voda će se iz sabirnog kanala (tehnološki otpadna voda) odvoditi do separatora za ulja AQUAREG 6AC, gdje će se i prečišćavti i uklanjati u skladu sa Glavnim projektom, obezbjeđuje se kvalitet otpadnih voda, koji će biti u skladu sa „Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“ br. 56/19)

Predvideni hvatač ulja odgovara zahtjevima standarda.

Separator ulja Aquareg AC je namjenjen za prečišćavanje otpadnih voda zagađenih lakim tečnostima (ulja i goriva) sa površina koje su predložene incidentnim situacijama (izliv veće količine lakih tečnosti) kao što su: autoperionice, autoceste, tuneli, transformatorske stanice i naftni terminali.

Separator masti i ulja AQUAREG 6AC

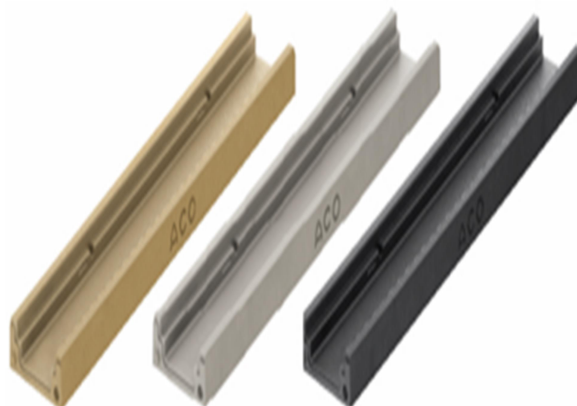

Slika 1. Separator Ulja „Aquareg 6AC

SEPARATOR ULJA Aquareg BY-PASS	Protok l/s	Promjer D (mm)	Visina H (mm)	Mak. koli. izlučenog ulja (l)	Ulaz/izlaz DN (mm)
Aquareg 3 AC	3	1200	1390	226	150
Aquareg 6 AC	6	1200	1390	226	150
Aquareg 10 AC	10	1400	1600	308	150
Aquareg 15 AC	15	1600	2053	401	250
Aquareg 20 AC	20	1600	2013	401	250
Aquareg 30 AC	30	2000	2500	628	300
Aquareg 40 AC	40	2400	2460	905	300
Aquareg 50 AC	50	2400	3000	905	300

Tako, prečišćene tehnološki otpadne vode odvođiće se u gradski kanalizacioni sistem a sve u skladu sa Glavnim projektom i rješenjem d.o.o „VIK“ Bar.

Atmosferske vode će se takođe odvoditi preko posebnih odvodnih kanala „ACO DECKLINE“ dimenzija 30/20 cm, a zatim preko separatora ulja prečišćene atmosferske vode odvesti u atmosfersku kanalizaciju.

Slika 2. Podloge i način postavljanja ACO Deckline

Postavljanje separatora i njihova ugradnja planira se u svemu prema uputstvima proizvođača, i u skladu sa Glavnim projektom, obezbjeđuje se kvalitet otpadnih voda, koji će biti u skladu sa „Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda“ (Sl.list Crne Gore, br.56/19).

Nosilac projekta je dužan da sklopi Ugovor o održavanju i čišćenju separatora sa ovlaštenom institucijom.

Sanitarne otpadne vode

Sanitarne fekalne vode iz sanitarnog čvora samouslužne perionice će se priključiti na gradsku kanalizaciju prema uslovima d.o.o „VIK“ Bar.

Prikaz supstanci koje se javljaju u toku funkcionisanja samouslužne auto-perionice

Tokom pranja automobila a kao posledica nečistoća na istim, na predmetnoj lokaciji javljaće se sledeće supstance: naftni derivati, benzin, sredstva za podmazivanje, deterdženti,..

O količinama naftnih derivata, količinama benzina, količinama sredstava za podmazivanje (količinama motornih i hidrouličnih ulja), ne možemo sa preciznošću govoriti, jer njihovo prisustvo zavisi od više faktora: količine nečistoća na vozilima, starosti vozila, stepenu održavanja vozila od strane korisnika, načinu pranja, vremenskom trajanju pranja, pranju motora, vrstama usluga, i dr.

Naftni derivati -Nafta (C_nH_{2n+2} , C_nH_{2n} , C_nH_{2n-6})

Sirova nafta je prirodno tečno gorivo koja se dobija vađenjem iz unutrašnjosti zemljine kore.

Nafta je smješa ugljovodonika, lako zapaljiva uljasta tečnost, obično tamnosmeđe boje. Pored ugljovodonika u nafti se može naći manje ili veće količine jedinjenja sumpora, azota ili kiseonika.

Tabela 1. Fizičko-hemijske osobine nafte

Karakteristika	Vrijednost
Viskozitet na 20 °C	7,8 mm ² /s
Viskozitet na 50 °C	3,97 mm ² /s
Temperatura paljenja	>- 4 °C
Temperatura stišnjavanja	~ 9 – 18 °C
Temperatura ključanja	~20 - 80 0C početak
Gustina	0,78 - 0.970 kg/dm ³
Napon pare	~ 13 kPa
Temperatura zapaljivosti	- 20 °C
Donja granica eksplozivnosti	~ 0.9 % vol
Gornja granica eksplozivnosti	~ 6.5% vol
Temperatura paljenja	~220 - 400 °C
Rastvorljivost u vodi	n.r. kg/m ³
MDK vazduha radnog prostora	100-300 mg/m ³
Toksičnost	"2"
Reaktivnost	"3"
Zapaljivost	"1"
Klasa opasnosti	A
Temperaturna klasa	t

Benzini (C_nH_{2n+2} + % aromata)

Benzini su tečna goriva koja se dobijaju destilacijom sirove nafte na temperaturama do 150 °C. Po hemijskom sastavu su uglavnom smješe lakih zasićenih ugljovodonika. Benzin je lakoisparljiva tečnost karakterističnog mirisa. Sa vazduhom gradi eksplozivne smješe. Sa vodom se ne miješa. Pare su mu otrovne

Tabela 2. Fizicko-hemijske osobine benzina

Karakteristika	Vrijednost
Molekulska masa	~76 do ~150
Temperatura topljenja	-
Temperatura ključanja	40 - 180 °C
Gustina	0,65 - 0.78 kg/dm ³
Napon pare	1.17- 37.2 kPa
Gustina pare	3.2-5
Temperatura zapaljivosti	-45 do 50 °C
Donja granica eksplozivnosti	~ 0.6 % vol
Gornja granica eksplozivnosti	~ 8% vol
Temperatura samopaljenja	220 - 260 °C
Rastvorljivost u vodi	s.r. kg/m ³
MDK vazduha radnog prostora	500 mg/m ³
Toksičnost	"1"
Reaktivnost	"4"
Zapaljivost	"0"
Klasa opasnosti	A
Temperaturna klasa	t

Prilikom gorenja benzini se zagrijavaju u dubinu, stvarajući homotermički sloj koji se stalno povećava. Brzina povećavanja zagrijanog sloja je 70 cm/h. Temperatura zagrijanog sloja je između 80 i 100 °C, brzina izgaranja 20-30 cm/h.

Sredstva za podmazivanje-motorna i hidroulična ulja

Sirova nafta je osnovna sirovina za dobijanje čitavog niza različitih mazivih ulja. To je u hemijskom smislu, neobično složena mješavina organskih jedinjenja, uglavnom ugljovodonika. Iz nje se destilacijom dobijaju osnovne vrste maziva tzv. destilati. Oni se po svojim osobinama međusobno mnogo razlikuju i najviše zavise od hemijskog sastava sirovina iz kojih se dobijaju i njihovih fizičkih osobina, metoda i stepena prerade i njihovog oplemenjivanja drugim materijalima. Jedna od podjela je na organska i neorganska sredstva za podmazivanje. U organska maziva ubrajamo: biljne i životinjske masti i ulja; mineralna ulja, vodeni rastvor glikola, glicerina i sapuna i sintetička maziva. U sastav neorganskih mazivih sredstava ulaze: grafit, molibden-disulfid, površinski slojevi (neki metali npr. olovo-Pb).

Ulja za podmazivanje u svom sastavu mogu da sadrže parafinske, naftenske i miješane destilate. Da bi se bazna ulja mogla primjeniti u smislu mazivih ulja, mora im se dodati izvjesna količina različitih jedinjenja koja popravljaju pojedine osobine maziva. Ova jedinjenja koja se dodaju u količinama od nekoliko promila do preko 20 % od mase ulja poboljšavaju indeks viskoznosti, sniženje temperature tečenja, spriječavanje oksidacije i korozije. Od niza jedinjenja koja se koriste kao aditivi najznačajniji su: polimeri izobutena, estri metakrilne kisjeline, estri oksid i keto kisjelina, derivati salicilne kisjeline, površinski aktivna jedinjenja.

Tabela 3. Procentualna zastupljenost elemenata koji ulaze u sastav goriva

Vrsta goriva	Ugljenik	Vodonik	Kiseonik	Azot	Sumpor	Pepeo	Vlaga
Lož ulje	86.03	13.34	0.055	0,49	0.5	0.02	0.05

Deterdženti

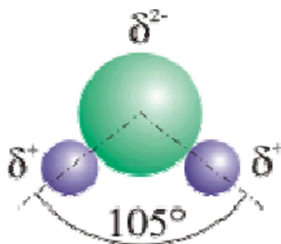
Deterdženti (sintetička sredstva za pranje) su površinski aktivne supstance koji se koriste kao sredstva za održavanje i pranje vozila na datoj lokaciji. Pranjem se, u principu, uklanjaju tri vrste nečistoća: neorganske koloidne čestice, masti, ulja i boje. Oni, posjeduju dobre površinsko aktivne osobine, obavljaju kvašenje, emulgaciju i pjene.

Deterdženti koji će se koristiti za pranje automobila biće isključivo licencirani kao ekološki proizvodi, tj biodegradabilni, pri čemu će se nosilac projekta odlučiti na odabir proizvođača deterdženata.

Poliranje će se obavljati sredstvima za poliranje od istog proizvođača.

Sva hemija koja se koristi u autoperionici mora da zadovoljava EU standarde i da poseduje CE sertifikat (biorazgradljivost veću od 90%).

Voda

Voda (H₂O) - vodonikov oksid, binarni je spoj koji je pri sobnoj temperaturi bistra, bezbojna tečnost, bez ukusa i mirisa. Smrzava se u led pri 0 °C a ključa pri 100 °C.

Voda je najčešći rastvarač.

b) Veličina projekta

Ukupna površina zemljišta prema listi nepokretnosti 324 - prepis, izdatim od PJ Bar, na katastarskoj parceli broj 1566/1 KO Sutomore, iznosi 888 m², na kojoj se nalazi samouslužna auto-perionica.

Oobjekat za pranje vozila je površine BGP159,80 m².

c) Kumuliranje sa efektima drugih projekata

Navedeni projekat ne može izazvati kumuliranje sa efektima drugih projekata. Realizacija projekata ove vrste ne može biti u suprotnosti sa okruženjem. Zbog prirode posla može doći do povećane cirkulacije stanovništva i saobraćaja, itd.

d) Korišćenje prirodnih resursa i energije, naročito tla, zemljište, vode i biodiverziteta

Za potrebe rada navedenog projekta koristi se električna energija sa elektodistributivne mreže grada.

Snabdijevanje vodom riješiti će se priključenjem objekta na javni vodovodni sistem prema uslovima d.o.o“VIK“ Bar.-

e) Stvaranje otpada i tehnologija tretmana otpada (reciklaža, prerada, odlaganje i sl.)

Građevinski otpad

Građevinski otpad će se se privremeno skladištiti na zemljištu gradilišta. Skladišće se odvojeno po vrstama građevinskog otpada u skladu sa katalogom otpada i odvojeno od drugog otpada, na način kojim se ne zagađuje životna sredina. Upravljanje građevinskim otpadom biće u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore 64/11 i 39/16).

Shodno Zakonu o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore 64/11 i 39/16), upravljanje otpadom mora se vršiti na način da se:

- najmanje 50% ukupne mase sakupljenog otpadnog materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo, iz domaćinstava i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstava, pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje;
- najmanje 70% neopasnog građevinskog otpada pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje i druge načine prerade, kao što je korišćenje za zamjenu drugih materijalau postupku zatrpavanja isključujući materijale iz prirode;

Komunalni otpad

Komunalni otpad odlagaće se privremeno u posude namjenjene za otpad, koje će odvoziti preduzeće nadležno za te poslove „KOMUNALNE DJELATNOSTI“ D.O.O. BAR, sa kojim će investitor sklopiti Ugovor o pružanju usluga.

f) Zagađivanje, štetno djelovanje i izazivanje neprijatnih mirisa, uključivanje emisije u vazduh, ispuštanje u vodotoke, odlaganje na zemljište, buku, vibracije, toplotu, jonizujuća i ne jonizujuća zračenja

Izvor zagađenja životne sredine iz ovakvih objekata su emisije izduvnih gasova mehanizacije sa gradilišta i raznošenje čestica prašine prilikom zemljanih radova.

Negativne posledice u fazi izgradnje objekta se javljaju kao rezultat iskopavanja zemlje, transporta, zatim ugrađivanja građevinskog materijala kao i trajnog ili privremenog odstranjivanja zelenog pokrivača. Posledice su povećan nivo buke, emisija izduvnih gasova mehanizacije sa gradilišta i raznošenje čestica prašine prilikom zemljanih radova.

Zagađenja životne sredine u fazi izgradnje objekta su privremenog karaktera, po obimu i intenzitetu ograničena.

Sanitarno-fekalne vode

Sanitarne fekalne vode iz sanitarnog čvora samouslužne perionice će se priključiti na gradsku kanalizaciju.

Atmosferske i tehnološki otpadne vode

Na sredini svakog boksa nalaziće se rešetkasti taložnik, tako da će taložnika biti četiri, koliko ima i mjesta za pranje. Otpadna voda od pranja automobila prvo će ići u taložnike, koji su međusobno povezani sa jednim sabirnim kanalom za odvodnjavanje, pri čemu će betonska ploča biti nivelisana tako da će se voda iz taložnika nesmetano odvoditi ka sabirnom kanalu.

Voda će se iz sabirnog kanala (tehnološki otpadna voda) odvoditi do separatora za ulja i masti, gdje će se i prečišćavti. Tako, prečišćene tehnološki otpadne vode, odvođiće se u gradski kanaliacioni sistem a sve u skladu sa Glavnim projektom i rješenjem d.o.o. "VIK" Bar .

Predviđen je hvatač ulja AQUAREG 6AC, koji je predviđen projektom a prema parametrima odgovara za predmetnu namjenu. Takođe je predviđen i način prikupljanja atmosferskih voda sa platoa sistemom "ACO Deckline" i odvodnje preko separatora u atmosfersku kanalizaciju prema uslovima d.o.o. „VIK“ Bar.

Uklanjanje otpadnih voda (tehnoloških i atmosferskih) planirao je u svemu prema uputstvima proizvođača separatora u skladu sa Glavnim projektom, obezbjeđuje se kvalitet otpadnih voda, koji će biti u skladu sa „Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“ br. 56/19)

Buka

Iz tehničkog opisa izvođenja projekta može se zaključiti da će u ovoj fazi doći do povećanog nivoa buke koja nastaje usled rada mehanizacije i ručnih alata. Najveći nivo buke se može očekivati u fazi iskopa i tokom pripreme terena za polaganje podzemnih instalacija. Ovaj nivo buke će biti u kumulativnom dejstvu sa postojećim nivoom buke koji se svakodnevno javlja na ovoj dionici puta, s tim što je ova buka ograničenog vremena trajanja dok traje izvođenje projekta.

Za izvršenje ovih funkcija prema planiranom obimu rada će biti angažovani bager, buldozer, utovarna lopata i kamioni za odvoz otkopanog materijala. U tabeli 3.2. su dati rezultati proračuna zagađenja bukom od pomenutih mašina.

Tabela 4. Nivo buke koji nastaje usled rada mašina za otkop materijala i objekata

Vrste opreme	Nivo buke u dBA
Utovarivač	92
Bager	95
Kamion	91
Σ	98,6

Ukupni nivo buke iznosi 99 dBA.

Uticao vibracija

U toku izvođenja projekta na lokaciji će biti prisutna pojava vibracija usljed rada građevinskih mašina i kretanja kamiona. Međutim, vibracije su periodičnog karaktera, jer traju dok se obavlja izvođenje projekta, odnosno dok radi građevinska operativa, bez značajnijeg uticaja na okolinu.

Uticaji toplote, jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja

Uticaji toplote, jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja neće biti prisutni.

g) Rizik nastanka akcidenta

Djelatnost će se obavljati u skladu sa zakonskim propisima te će rizik nastanka udesa (akcidenta) biti sveden na najmanju moguću mjeru. Negativni uticaji i efekti se multiplikuju u slučaju udesnih situacija koje se vrlo rijetko dešavaju ali se ipak mogu desiti. Sagledavajući namjenu prostora definisanu za predmetno područje i postojećim stanjem kvaliteta životne sredine, nameće se zaključak da je mogući ograničavajući faktor daljeg razvoja područja povećani nivo buke koji potiče od izgradnje objekta i blizine prometne saobraćajnice, generalno povećano aerozagađenje koje je porijeklom od blizine i sa šireg lokaliteta opštine Bara. U cilju prevencije, pripravnosti i odgovora na moguće udesne situacije, nosilac Projekta će projektovati sistem protiv-požarne zaštite, pri čemu će analiza požarno-eksplozivne ugroženosti morati da sadrži sledeće:

- evidentiranje zapaljivih materija koje su prisutne u navedenom objektu sa navođenjem njihovih fizičko-hemijskih osobina i njihov način korišćenja,
- požarno opterećenje i
- specifikaciju stabilne i mobilne PP opreme

h) Rizici za ljudsko zdravlje

Izgradnjom i funkcionisanjem projekta neće biti ugroženo zdravlje radnika i korisnika usluga. Djelatnost će se obavljati u skladu sa zakonskim propisima te neće postojati rizik za ljudsko zdravlje.

4. VRSTE I KARAKTERISTIKE MOGUĆIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

a) Veličina i prostorni obuhvat uticaja projekta

Sekretarijat za uređenje prostora, Opštine Bar, rješenjem broj: 07-352/19-151 od 13.06.2019. godine izdao je urbanističko – tehnicke uslove za izradu tehnicke dokumentacije za izgradnju novog objekta na urbanističkoj parceli 1058, u zahvatu DUP-a „Sutomore - centar“ Izmjene i dopune, u zoni „C“, podzona „C5“. Katastarska parcela broj 1566/1, KO Sutomore se nalazi u sastavu urbanističke parcele broj 1058.

Nosioc projekta je Leković Đorđe.

Ukupna površina zemljišta prema listu nepokretnosti 324 - prepis, izdatim od PJ Bar, na katastarskoj parceli broj 1566/1 KO Sutomore, iznosi 888 m².

Objekat za pranje vozila je površine BGP 159,80 m².

Predmetni projekat će se realizovati u Sutomoru, pri čemu neće biti ugrožen javni interes. U okolišni predmetne lokacije nalaze se individualno stambeni, stambeni objekti, poslovni objekti, uslužni, trgovinski, objekti u službi turizma i niz drugih

Sutomore je naselje u opštini Bar u Crnoj Gori. Sutomore, kao sekundarni centar Opštine Bar, je ostvarilo pozitivan populacioni rast u svim među popisnim periodima. U odnosu na popis 2003.godine broj stanovnika se povećao za 9,7%, tako da je popisom 2011. godine u Sutomoru živjelo 2004 stanovnika sa prosječnim brojem članova po domaćinstvu 2,9 (smanjenje u odnosu na prosječan broj članova po popisu 2003 kada je iznosio 3,2). U naselju Zagrađe broj stanovnika između dva popisa se povećao za 89,6% tako da je 2011. ovo naselje imalo 364 stanovnika sa prosječnim brojem članova po domaćinstvu 2,8.

Tabela 5. Demografija

Opština	Broj stanovnika		Broj domaćinstva		Stanovi	
	2003	2011	2003	2011	2003	2011
BAR	40037	42368	12447	14211	24729	33312
Sutomore	1827	2004	649	689	1702	2407
Zagrađe	192	364	76	128	359	690

Kada posmatramo kretanje broja stanova u periodu između dva popisa , uočavamo porast broja stanova od 41,42% u Sutomoru do 92,2% u Zagrađu. To ima za posljedicu promjene u

strukturi korišćenja stanova. Naime, u Sutomoru je po popisu 2003. bilo 43% stalno nastanjenih stanova, 10,5% privremeno nastanjenih i 46% stanova koji se sezonski koriste. U 2011.godini svega 25% je stalno nastanjenih stanova, 15,5% privremeno nastanjenih, oko 5% se koristi za obavljanje djelatnosti i 52,7% stanova za sezonsko korišćenje.

b) Priroda uticaja

Nivo i koncentracija zagađujućih materija u vazduhu

Svi uticaji koji se tiču izgradnje objekata imaju privremeni karakter i prestaju nakon realizacije projekta.

Za iskopavanje temelja i ostalih zemljanih radova neophodno je angažovati bager, buldožer, tovarnu lopatu i kamione za odvoz otkopanog materijala. Kao pogonsko gorivo, nabrojane mašine koriste dizel gorivo, a njegova potrošnja je 0,2 kg/kWh.

Imajući u vidu mašine koje će se koristiti i njihove potrošnje goriva u narednoj tabeli je prikazana količina i sastav izduvnih gasova koji će biti emitovani na lokaciji.

Tabela 6. Količine i sastav izduvnih gasova iz mašina koje rade na iskopu temelja

Vrsta opreme	Snaga motora kW	Količina izduvnih gas.m ³ /s	Ukupna emisija gasova m ³ /s				
			CO ₂	CO	NO _x	SO ₂	Aldehidi
Buldožer	221	0,154	0,0154	0,0017	0,00015	0,00002	0,0000003
Utovarivač	164	0,113	0,00113	0,00126	0,000113	0,000017	0,0000002
Bager	110	0,0814	0,00818	0,00089	0,00008	0,000011	0,0000001
Kamion	187	0,261	0,0261	0,00292	0,00026	0,000036	0,0000055

Iz prikazanih rezultata je jasno da količine zagađujućih materija ne mogu izazvati negativne uticaje na kvalitet vazduha na ovoj lokaciji. Ovome ide u prilog i činjenica da sve mašine neće biti angažovane u istom trenutku.

Međutim, uzimajući u obzir njegovo okruženje, sigurni smo da neće doći do novih, značajnih negativnih uticaja na sastav i kvalitet vazduha na ovoj lokaciji.

Nivo i koncentracija zagađujućih materija u površinskim i podzemnim vodama

Na lokaciji nema takvih negativnog uticaja projekta koji mogu uticati na površinske i podzemne vode.

Na sredini svakog boksa nalaziće se rešetkasti taložnik, tako da će taložnika biti četiri, koliko ima i bokseva za pranje. Otpadna voda od pranja automobila prvo će ići u taložnike, koji su međusobno povezani sa jednim sabirnim kanalom za odvodnjavanje, pri čemu će betonska ploča biti nivelisana tako da će se voda iz taložnika nesmetano odvoditi ka sabirnom kanalu.

Voda će se iz sabirnog kanala (tehnološki otpadna voda) odvoditi do separatora za ulja i masti, gdje će se prečišćavati, a nakon toga odvoditi u javnu kanalizaciju. Takođe, i atmosferske vode će se posebno skupljati i odvoditi preko separatora ulja a zatim upuštati u atmosfersku kanalizaciju. Tako, prečišćene tehnološki otpadne vode i prečišćene atmosferske vode, odvođićese u javni kanaliacioni sistem a sve u skladu sa Glavnim projektom i uslovima d.o.o VIK” Bar.

Za ovaj projekat je korišćen sistem prerade tehnoloških voda sa hvatačem ulja AQUAREG 6AC, koji je predviđen projektom a prema parametrima odgovara za predmetnu namjenu. Takođe je predviđen i način prikupljanja atmosferskih voda sa platoa sistemom “ACO Deckline” i odvodnje preko separatora dalje u atmosfersku kanalizaciju.

Ovakvim sistemom prečišćavanja otpadnih voda (tehnoloških i atmosferskih) obezbjeđuje se kvalitet otpadnih voda, koji će biti u skladu sa „Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“ br. 56/19)

Nivo i koncentracija zagađujućih materija u zemljištu

Neadekvatno odlaganje otpada (građevinski šut i materijal iz otkopa) može dovesti do devastacije prostora prilikom izvođenja projekta. Takođe, ukoliko se na lokaciji projekta vrši zamjena ulja i punjenje rezervoara kamiona i građevinskih mašina gorivom može doći usljed prosipanja ulja ili goriva do zagađenja zemljišta. Ovaj uticaj je ograničenog vremenskog trajanja, odnosno do momenta završetka projekta. Ovdje je važno napomenuti da će se materijal iz iskopa koristiti za poravnavanje lokacije projekta, tako da u predmetnom slučaju neće biti viška ovog materijala. Odnosno uz primjenu svih mjera zaštite životne ne može doći do zagađenja zemljišta.

Prilikom funkcionisanja projekta uticaj se prvenstveno može javiti usljed neadekvatnog odlaganja čvrstog otpada, posebno u dijelu odlaganja komunalnog otpada. Takođe funkcionisanje projekta može uticati na zemljište ukoliko nijesu adekvatno riješene otpadne vode.

Na lokaciji nema mineralnih bogatstava, pa nema ni uticaja projekta na njih.

Odlaganje otpada može imati uticaja na kvalitet životne sredine na lokaciji projekta ukoliko se ne bude vršilo njegovo adekvatno odlaganje. Tako je nakon izvođenja projekta sav građevinski otpad potrebno ukloniti sa lokacije. **Takođe je neophodno u toku funkcionisanja projekta komunalni otpad uklanjati u skladu sa zakonskom regulativom.**

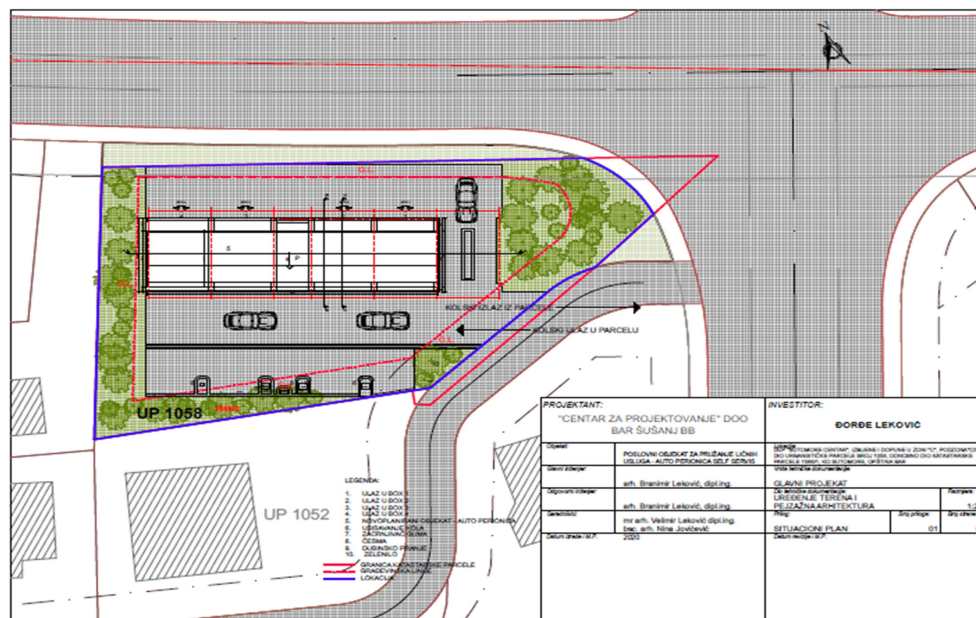
Gubitak i oštećenje biljnih i životinjskih staništa

Predmetna lokacija je po kulturi šume 2. Klase (List nepokretnosti 324 – prepis).

Prilikom izvođenja i funkcionisanja projekta doći će do vidnog uticaja na karakteristike pejzaža zone u kojoj se nalazi lokacija planiranih objekta.

Prevazilaženje negativnih uticaja postiže se oplemenjivanjem prostora oko objekta, u skladu sa glavnim projektom, nakon završetka izgradnje objekta.(Prilog šema)

Šema 1. Zelenilo (prema detaljnom planu)

c) Prekogranična priroda uticaja

Obzirom na položaj lokacije projekta ne postoji mogućnost prekograničnog zagađenja vazduha.

Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda.

Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje zemljišta.

d) Jačina i složenost uticaja

Realizacija projekata ove vrste ne može biti u suprotnosti sa okruženjem. Jačina i složenost uticaja je neznatna.

Što se tiče složenosti uticaja navedeni projekat neće imati uticaja na životnu sredinu jer će se nosilac projekta pridržavati standarda iz oblasti zaštite životne sredine, održivog razvoja, upravljanja otpadom, energetske efikasnosti...

e) Vjerovatnoća uticaja

Vjerovatnoća uticaja je značajna, obzirom da će se graditi samouslužna auto-perionica, te se vjerovatnoća uticaja očekuje tokom cijelog perioda funkcionisanja projekta.

f) Očekivani nastanak, trajanje, učestalost i ponavljanje uticaja

Učestalost mogućih uticaja može nastati i biti prisutan samo u toku izgradnje objekta, dok će vizuelni efekat biti prisutan čitavo vrijeme.

g) Kumulativni uticaj sa uticajima drugih projekata

Navedeni projekat ne može izazvati kumuliranje sa efektima drugih projekata. Realizacija projekata ove vrste ne može biti u suprotnosti sa okruženjem.

h) Mogućnost efektivnog smanjenja uticaja

Analizirajući projekat, izdvojene su mjere zaštite koje su predviđene tehničkom dokumentacijom, kao i mjere zaštite koje je neophodno dodatno sprovesti u cilju smanjenja mogućeg negativnog uticaja izgradnje i funkcionisanja samouslužne auto-perionice na životnu sredinu, na najmanju moguću mjeru.

5. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

a) Očekivane zagađujuće materije

1. Izvor zagađenja životne sredine iz ovakvih objekata su emisije izduvnih gasova mehanizacije sa gradilišta i raznošenje čestica prašine prilikom zemljanih radova, odnosno izgradnje objekta.

Uticaji su samo privremenog karaktera.

2. Na lokaciji nema negativnog uticaja projekta na površinske i podzemne vode.

Na sredini svakog boksa nalaziće se rešetkasti taložnik, tako da će taložnika biti tri, koliko ima i bokseva za pranje. Otpadna voda od pranja automobila prvo će ići u taložnike, koji su međusobno povezani sa jednim sabirnim kanalom za odvodnjavanje, pri čemu će betonska ploča biti nivelisana tako da će se voda iz taložnika nesmetano odvoditi ka sabirnom kanalu.

Voda će se iz sabirnog kanala (tehnološki otpadna voda) odvoditi do separatora za ulja i masti, gdje će se prečišćavati, a nakon toga odvoditi u javnu kanalizaciju. Takođe, i atmosfenske vode će se posebno sakupljati i odvoditi preko separatora ulja, a zatim upuštati u atmosfersku kanalizaciju. Tako, prečišćene tehnološki otpadne vode i prečišćene atmosfenske vode, odvođiće se javni kanaliacioni sistem a sve u skladu sa Glavnim projektom i rješenjem d.o.o“VIK” Bar.

Nosilac projekta je dužan da ispoštuje sve mjere predviđene glavnom projektnom dokumentacijom tretmana otpadnih voda, a u skladu sa „Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“ br. 56/19)

3. Buka

Iz tehničkog opisa izvođenja projekta može se zaključiti da će u ovoj fazi doći do povećanog nivoa buke koja nastaje usled rada mehanizacije i ručnih alata. Najveći nivo buke se može očekivati u fazi iskopa i tokom pripreme terena za polaganje podzemnih instalacija. Ovaj nivo buke će biti u kumulativnom dejstvu sa postojećim nivoom buke koji se svakodnevno javlja na ovoj dionici puta, s tim što je ova buka ograničenog vremena trajanja dok traje izvođenje projekta.

4. Građevinski otpad

Građevinski otpad će se se privremeno skladištiti na zemljištu gradilišta. Skladišćenje se odvojeno po vrstama građevinskog otpada u skladu sa katalogom otpada i odvojeno od drugog otpada, na način kojim se ne zagađuje životna sredina. Upravljanje građevinskim otpadom biće u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore 64/11 i 39/16).

Shodno Zakonu o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore 64/11 i 39/16), upravljanje otpadom mora vršiti na način da se:

- najmanje 50% ukupne mase sakupljenog otpadnog materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo, iz domaćinstava i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstava, pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje;
- najmanje 70% neopasnog građevinskog otpada pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje i druge načine prerade, kao što je korišćenje za zamjenu drugih materijalau postupku zatrpavanja isključujući materijale iz prirode;

5.Komunalni otpad

Sav komunalni otpad će odvoziti preduzeće nadležno za te poslove „ KOMUNALNE DJELATNOSTI“ D.O.O. BAR, sa kojim će investitor sklopiti Ugovor o pružanju usluga.

b) Korišćenje prirodnih resursa

Tokom funkcionisanja projekta neće biti korišćenja prirodnih resursa, posebno tla, zemljišta i biodiverziteta.

Tokom funkcionisanja projekta doći će do korišćenja vode.

Snabdijevanje vodom biće riješeno priključenjem objekta na javni vodovodni sistem prema uslovima d.o.o“VIK“Bar.

6. MJERE ZA SPRJEČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA

Analizirajući moguće štetne uticaje planiranog objekta na životnu sredinu, mogu se prepoznati određene mjere i postupci kojima će se obezbjediti potrebni ekološki uslovi, koji omogućavaju da se uticaj predmetnog objekta svede u granice prihvatljivosti. Ako se karakteristike prirodne sredine i postojeće stanje životne sredine počnu razmatrati istovremeno sa tehničko-tehnološkim karakteristikama planiranih aktivnosti, a to je ovdje bio slučaj, preventivnim mjerama zaštite može se postići da se degradacija životne sredine smanji i spriječi mogući štetni uticaji na životnu sredinu.

Imajući ovo u vidu, izdvojene su mjere zaštite koje su predviđene tehničkom dokumentacijom, kao i mjere zaštite koje je neophodno dodatno sprovesti u cilju smanjenja mogućeg negativnog uticaja izgradnje i funkcionisanja OBJEKTA ZA PRANJE VOZILA na životnu sredinu, na najmanju moguću mjeru.

a) Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovi za njeno sprovođenje

Opšte mjere zaštite uključuju u sebe sve aktivnosti propisane planovima višeg reda koji su u skladu sa opštom globalnom strategijom na očuvanju i unapređenju životne sredine a koje su definisane zakonskim propisima. U ove mjere zaštite ubrajamo sledeće:

- sve aktivnosti koje su određene kroz lokalne planove najvišeg reda, treba ispoštovati i nove aktivnosti usaglasiti sa datom planerskom dokumentacijom višeg stepena,
- ispoštovati sve regulative koje su vezane za granične vrednosti intenziteta određenih faktora kao što su buka, zagađenje vazduha, zagađenje voda i dr. mjere zaštite treba da određene izdvojene uticaje dovedu na nivo dozvoljenog intenziteta u okviru konkretnog investicionog poduhvata,
- uredno pratiti stanje životne sredine organizovanjem službi za konkretno mjerenje podataka na terenu,
- uraditi planove održavanja planiranih elemenata vezanih za zaštitu životne sredine (održavanje zelenila, uređaja za prečišćavanje tehnološki otpadnih voda i slično.).

U administrativne mjere zaštite ubrajamo sve one aktivnosti koje treba preuzeti da se kasnije ne dese određene pojave koje mogu ugroziti željena očekivanja i zakone.

U ove mjere zaštite spadaju sledeće:

- sankcionisati moguću individualnu izgradnju u neposrednom okruženju koji nijesu u skladu sa planskom dokumentacijom,

- obezbjediti nadzor prilikom izvođenja radova radi kontrole sprovođenja propisanih mjera zaštite od strane stručnog kadra za datu oblast,
- obezbjediti instrumente, u okviru ugovorne dokumentacije koju formiraju investitor i izvođač o neophodnosti poštovanja i sprovođenja propisanih mjera zaštite.

b) Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa (akcidenta)

Mjere za slučaj da dođe do požara

1. Nosilac projekta je dužan da vatrogasnu opremu održava u ispravnom stanju i da zaposlene upozna sa njihovim korišćenjem.
2. U slučaju akcidentnih situacija obaveza je nosioca projekta da izvrši sanaciju i remedijaciju terena i dovede ga u prvobitno stanje.

Požar kao elementarna pojava dešava se slučajno, praktično može da nastane u bilo kojem dijelu predmetnog objekta, a njegove razmjere, trajanje i posljedice ne mogu se unaprijed definisati i predvidjeti. Kao primarnu preventivnu mjeru neophodno je primijeniti racionalna projektantska rješenja, koja obezbjeđuju veći stepen sigurnosti ljudi i materijalnih dobara. Osnovni koncept svakog projektanta sadrži stav, da je u toku požara iz objekta najbitnije izvršiti blagovremenu i sigurnu evakuaciju ugroženih osoba, a sam objekat tretirati u drugom planu, imajući u vidu da se on može obnoviti.

Sa stanovišta zaštite od požara, u razmatranje se prije svega uzimaju sljedeće činjenice:

- sprječavanje nastanka požara – primjenom „aktivnih“ ili „primarnih“ mjera,
- gašenje požara u ranoj-početnoj fazi,
- predvidjeti bezbjednu evakuaciju ugroženih osoba i vrijedne opreme,
- gašenje i lokalizacija požara i
- očuvanje integriteta i stabilnosti objekta.

Sprječavanje nastanka požara u objektu najefikasnije se vrši primjenom negorivih materijala u elementima njegove konstrukcije gdje je god to moguće. U tom smislu treba izvršiti zamjenu materijala koji je lakše zapaljiv ili ima veću toplotnu moć, sa materijalom koji ima manju temperaturu paljenja i manju toplotnu moć. U aktivnu mjeru takođe spada i smanjenje ukupne količine masenog požarnog opterećenja u objektu, čime se smanjuje temperatura termičkih procesa, žarište požara, temperatura plamena i iskri itd, a takođe treba voditi računa da izvor toplote ne bude u blizini gorivih predmeta.

Gašenje pilot (malog – početnog) plamena koji je nastao nakon gubitka kontrole nad vatrom je moguće priručnim sredstvima, nekada čak i gašenjem običnom cipelom po žarištu požara. Za kontrolu požara dok je u početnoj fazi i njegovu ranu likvidaciju najbolje je rješenje koristeći mobilne aparate za gašenje koji mogu koristiti sva lica (čak i djeca, stari i iznemogli) itd.

Ukoliko se požar nije uspio ugaziti jednim „S“ ili „CO₂“ aparatom, već se otrgao kontroli potrebno je sprovesti veću intervenciju – gašenje treba da pristupi veći broj lica sa više opreme (aparata za početno gašenje i unutrašnjom hidrantskom mrežom). Nakon toga se može početi i sa evakuacijom, imajući u vidu da jedan broj lica nije vičan stručnoj intervenciji, pa u mnogim slučajevima oni svojom panikom ometaju intervenciju. Da bi se obezbijedila

efikasna evakuacija potrebno je obezbijediti integritet konstrukcije na putnim komunikacijama i ambijentne karakteristike ispod faktora opasnosti u vremenu evakuacije.

Gašenje požara treba da pruži izgled na uspjeh i kada je žarište veliko i nekoliko desetina m². U ovoj fazi koriste se stabilne instalacije za gašenje uz učešće pripadnika profesionalne vatrogasne jedinice. Postupak gašenja sprovodi se po sljedećim fazama:

I – faza;

Podrazumijeva isključenje električne energije i pristup gašenju požara ručnim aparatima ili vodom iz hidrantske mreže, ako materija koja gori to dozvoljava.

Za korišćenje aparata za početno gašenje požara tipa „S“ od 6 i 9 kg potrebno je obaviti radnje sljedećim redoslijedom:

- u što kraćem vremenskom periodu obezbijediti aparat do mjesta požara,
- izvući osigurač pokretne ručice na ventilu aparata,
- dlanom udariti pokretnu ručicu na ventilu aparata,
- sačekati 5 sekundi, i
- okrenuti mlaznicu prema požaru i pritisnuti pokretnu ručicu do kraja.

Vrijeme djelovanja je 18 sekundi, a domet mlaza iznosi 4 m.

Za korišćenje aparata za početno gašenje požara tipa „CO₂“ od 5 kg potrebno je obaviti radnje sljedećim redoslijedom:

- u što kraćem vremenskom periodu obezbijediti aparat na mjesto požara,
- otvoriti ventil do kraja i
- okrenuti mlaznicu prema požaru.

Vrijeme djelovanja je 6 sekundi a domet mlaza iznosi 4 m.

- obavijestiti vatrogasnu jedinicu i
- obavijestiti pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova, a po potrebi hitnu medicinsku službu.

II – faza;

Nastupa kada se primijenjenim postupcima i radnjama u prvim stepenom nije uspio ugasiti požar. Dolaskom pripadnika vatrogasne jedinice oni preuzimaju ulogu rukovonjenja akcijom gašenja, sprovodeći neophodne poteze i radnje. Svi prisutni su podređeni komandi rukovodioca akcije gašenja, slijede njegova uputstva i ne smiju se preduzimati samovoljne akcije i radnje.

III – faza;

Ovaj stepen nastupa kod požara većeg intenziteta tj. kada prethodnim postupcima nije došlo do njegove likvidacije. Rukovodilac akcije gašenja putem radio-veze obavještava vatrogasnu jedinicu i svoje pretpostavljene, tražeći pojačanje u ljudstvu i tehnici. Do dolaska pojačanja a po potrebi i drugih spasilačkih ekipa nastoji se ne dozvoliti da se požar dalje širi, koristeći raspoloživa protivpožarna sredstva i opremu. Po dolasku komandira ili njegovog zamjenika, rukovodilac akcije gašenja upoznaje svoje pretpostavljene o trenutnoj situaciji, a oni nakon toga preduzimaju komandu i rukovode akcijom gašenja. Svi izvršioci su tada pod njegovim komandom, samostalno ne preduzimaju akcije a oni su odgovoran za sve radnje do konačne likvidacije požara.

Uslove za zaštitu životne sredine treba ispuniti na tri nivoa: u fazi projektovanja, u fazi izgradnje i u fazi korišćenja.

U cilju zaštite životne sredine neophodno je pridržavati se važećih zakonskih propisa i normativa, a kojima su obuhvaćena sledeća područja: urboekologija, zaštita od požara, zaštita od buke, termotehnička zaštita objekta i zaštita od zagađenja zemljišta i vazduha.

Tehnologija građenja i upotreba potrebne mehanizacije, moraju biti prilagođene komunalnim odlukama koje štite uslove planiranih objekata, očuvanje sredine i sanitarno-higijenske mjere za očuvanje prostora.

c) Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman, dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i drugo....)

Mjere zaštite koje se odnose na separator masti i ulja

1. Visinu mulja u taložniku je potrebno kontrolisati jednom mjesečno. Pri kontroli je potrebno izmjeriti visinu mulja u taložniku. Mjerenje se vrši pomoću dovoljno dugačke mjerne letvice od aluminijuma koja je na kraju premazana sa posebnom pastom za vodu. Vanrednu kontrolu taložnika i mjerenje mulja je potrebno izvršiti nakon većih naliva i drugih vanrednih događaja itd. Rezultate mjerenja potrebno je upisati u zapisnik kontrole.
2. Mulj je potrebno odstraniti iz taložnika prije nego što je debljina mulja veća od 350 mm. Čišćenje vrši serviser za održavanje, koji je ovlašćen za servisiranje i održavanje separatora ulja. Mulj iz taložnika se ne smije odlagati na komunalne deponije.
3. Otpadni materijal - mulj iz taložnika mora se redovno prazniti iz separatora masti i ulja i tretirati kao opasni otpad.
4. Pošto izdvojeni otpadni materijal - mulj iz taložnika ima svojstva opasnog otpada, predviđeno je da Nosilac projekta sklopi ugovor sa ovlašćenom institucijom za transport i tretman opasnog otpada, ili da Nosilac projekta izvrši izdvajanje otpadnog materijala - mulja u zatvorenu metalnu burad, koju će držati na posebno izdvojenom mjestu u kontrolisanim uslovima, do zbrinjavanja od strane o ovlašćene institucije.
5. Količinu izdvojenoga ulja je potrebno kontrolisati jedan put mjesečno, pomoću mjerne letve od aluminijuma, premazane s pastom za vodu. Ulje, koje se skuplja u separatoru je potrebno odstraniti prije nego što debljina sloja postane veća od 400 mm. Preporučljivo je, da se izvede čišćenje, kada se u separatoru ulja plovak na automatskom ventilu počne potapati.
6. Prije svakog ulaska u separator ulja je potrebno odstraniti izdvojene lake tečnosti. Za sve radove u unutrašnjosti separatora moraju biti prisutna dva radnika tako, da se međusobno čuvaju. U toku rada se separator neprestano provjetrava.
7. Koalescentni filter je potrebno pregledati i kontrolisati jedanput godišnje ili prilikom svakog vanrednog čišćenja kompletnog uređaja. Logična je veza čišćenja koalescentnoga filtera sa odstranjivanjem mulja i ulja. Pranje izvodi lice određeno za održavanje naprave, koje je ovlašćeno za servisiranje i održavanje separatora ulja.
8. Pravilan rad ventila kontroliše se na osnovu položaja plovka u tečnosti. Kada je u separatoru ulja čista voda, gornja ivica plovka je cca. 5 mm iznad nivoa vode. Kada je debljina sloja izdvojenih lakih tečnosti blizu 400 mm, to je znak, da je potrebno odstraniti izdvojene lake tečnosti, jer bi u suprotnom slučaju došlo do

zatvaranja automatskog ventila. Suvišno ulje je potrebno usisati, skinuti i odstraniti, a to treba da izvede preduzeće, koje je ovlašćeno za servisiranje i održavanje separatora ulja.

9. Investitor je u obavezi da sa ovlašćenim preduzećem sklopi ugovor o čišćenju i održavanju separatora ulja kao i o preradi, deponovanju ili uništenju posebnih otpadaka, koji nastaju prilikom čišćenja. Prilikom odvoženja otpadaka se zahtjeva evidencioni list, da bi se obezbjedila pravilna prerada odnosno uništenje otpadaka.
10. Nosioc projekta je dužan da ispoštuje sve mjere predviđene glavnom projektnom dokumentacijom tretmana otpadnih voda, a u skladu sa „Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“ br. 56/19)
11. Prečišćene tehnološki otpadne vode i prečišćene atmosferske vode, odvođiće se u gradski kanaliacioni sistem a sve u skladu sa Glavnim projektom i rješenjem d.o.o VIK“ Bar.

Mjere zaštite koje se odnose na čvrsti otpad

1. Vlasnik otpada dužan je da upravlja otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore, br. 64/11 i 39/16), planovima i programima upravljanja otpadom i zahtjevima zaštite životne sredine.
2. Shodno Zakonu o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore 64/11 i 39/16), upravljanje otpadom mora vršiti na način da se:
  - najmanje 50% ukupne mase sakupljenog otpadnog materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo, iz domaćinstava i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstava, pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje;
  - najmanje 70% neopasnog građevinskog otpada pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje i druge načine prerade, kao što je korišćenje za zamjenu drugih materijalau postupku zatrpavanja isključujući materijale iz prirode;
3. Vlasnik otpada dužan je da, u pravilu, izvrši obradu otpada, a ukoliko je obrada otpada nemoguća, ekonomski ili sa stanovišta zaštite životne sredine neopravdana, dužan je da otpad odloži u skladu sa planovima upravljanja otpadom i principima zaštite životne sredine.
4. Proizvođač otpada dužan je da izradi plan upravljanja otpadom, ako na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20 tona neopasnog otpada, shodno Zakonu o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore 64/11 i 39/16).
5. Evakuacija komunalnog otpada: za evakuaciju komunalnog otpada neophodno je nabaviti metalne kontejnere prema uslovima d.o.o Komunalne djelatnosti Bar i sklopiti ugovor za pražnjenje istih.
6. Otpadni materijal koji nastaje mora se odlagati na mjesto privremenog odlaganja u radnim prostorijama, a zatim se otpad po vrsti odlaže na odgovarajuće mjesto.
7. Ne smije se vršiti nepravilno odlaganje otpadnog materijala na otvorenim površinama.
8. Investitor je u obavezi da vodi svakodnevnu evidenciju o mjestu nastanka, količinama i načinu tretmana otpadnog materijala koji se stvara u objektu i na lokaciji.

Mjere za zaštitu zemljišta

Gubitak zemljišta i zelenih površina, nadoknađuje se oplemenjivanjem prostora oko objekta, podizanjem kultura autohtonog porijekla.

Oko rezervoara za dizel gorivo izgraditi tankvanu radi zaštite u slučaju prosipanja goriva prilikom tankovanja-punjivanja.

Mjere zaštite za gubitak eko- sistema

1. Prevazilaženje negativnih vizuelnih uticaja, postiže se oplemenjivanjem prostora oko objekta, podizanjem višespratnih kultura autohtonog porijekla.
2. U cilju uređenja lokacije neophodno je primjenjivati niz mjera da bi se vegetacija razvijala, dobro napredovala i razvila se.
3. Mjere njege su potrebne tokom cijele godine, jer samo u tom slučaju vegetacija koje se podiže odgovoriće svrsi zbog koje se i zasniva.

d) Druge mjere koje mogu uticati na spriječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu

1. Obaveza isporučioaca opreme, odnosno izvođača prema nosiocu projekta je dostavljanje kompletne dokumentacije o izvedenom stanju, atesta za opremu, kao i izvještaja o ispitivanjima;
2. Prije puštanja u rad potrebno je izraditi Pravilnik o radu u kome bi bio definisan postupak za slučaj opisanih mogućih akcidenata, način obuke zaposlenih i zaduženja u takvim situacijama;
3. Manipulativne površine oko objekta se osvijetljavaju;
4. Parking za vozila se osvijetljava;
5. Projektovana gromobranska instalacija se sastoji od hvataljki, odvoda i uzemljivača. Proračunom se za objekat zahtjeva nivo zaštite i sa dodatnim mjerama;
6. Sagledavajući namjenu objekta, moguće uzroke izbijanja požara, brzinu razvoja požara i uslove koji vladaju u prostorijama, za automatsku detekciju pojave požara predviđa se primjena optičko-dimnih i termičkih detektora požara;
7. U objektu je predviđen sistem video nadzora kamerama. Sistem se koristi za daljinski nadzor unutrašnjih i spoljnog prostora;
8. U cilju uređenja lokacije potrebno je oplemeniti predmetnu lokaciju vrstama autohtonog porijekla. Takođe neophodno je primjenjivati niz mjera da bi se vegetacija razvijala i dobro napredovala i razvila se.

U mjere spada:

- redovno orezivanje drveća i šiblja,
- okopavanje ukrasnog šiblja,
- prihranjivanje sadnica putem mineralnog kompleksa NPK,
- čišćenje i pljevljenje od korova,
- zalivanje sadnica,
- zamjena osušenih, oboljelih vrsta,
- košenje travnjaka,
- grabuljanje travnjaka,
- podsejavanje travnjaka,
- ravnanje travnjaka,
- zalivanje travnjaka,
- pothranjivanje travnjaka,
- pljevljenje travnjaka,
- zamjena cvijeća.

Mjere njege su potrebne tokom cijele godine, jer samo u tom slučaju zelenilo koje se podiže odgovoriće svrsi zbog koje se i zasniva.

Za održavanje je uobičajena vrijednost 20% od ukupne vrednosti za sadnju i podizanje travnjaka.

7. IZVORI PODATAKA

1. Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list RCG“ br. 75/18).
2. Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“ br. 52/16).
3. Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“, br 25/10, 43/15).
4. Zakon o vodama („Sl. list RCG“, br. 27/07 i 73/10; „Sl. list CG“, br. 32/11, 47/11, 48/15 i 52/16,55/16 i 2/17).
5. Zakon o upravljanju otpadom („Sl.list Crne Gore“, br. 64/11 i 39/16).
6. Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl.list Crne Gore“, br. 56/09, 58/09, 40/11 i 55/16).
7. Zakon o ratifikaciji Kjoto protokola uz okvirnu konvenciju UN o promjeni klime („Sl.list RCG“ br. 17/07).
8. Zakon o zaštiti prirode („Sl. list Crne Gore,“ br. 54/16).
9. Zakon o Nacionalnim parkovima („Sl. list Crne Gore“, br. 28/14).
10. Zakon o zaštiti i spašavanju,(Sl.list“CG“br.13/07,05/08,86/09,32/11 i 54/16).
11. Zakon o zaštiti zdravlja na radu,(„Sl.listCG“br.34/14).
12. Zakon o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list Crne Gore“, br. 44/12).
13. Zakon o lokalnoj samoupravi („Sl. list RCG“ br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06; „Sl. list Crne Gore“, br. 88/09, 03/10, 38/12, 10/14).
14. Zakon o inspekcijskom nadzoru („Sl. list RCG“ br. 39/03; „Sl.list Crne Gore“, br. 76/09, 57/11, 18/14, 11/15 i 52/16).
15. Zakon o opštem upravnom postupku („Sl. list RCG“ br. 60/03; „Sl. list Crne Gore“, br.073/10,0 32/11).-prečišćen tekst,primjenjuje se od 01.07.2017.god.
16. Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list Gore“, br. 64/17,44/18, 63/18 i 11/19).
17. Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 28/11, 1/14).
18. Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. List CG“, br. 55/16,i 74/16).
19. Zakon o prevozu opasnih materija („Sl. list Crne Gore“, br. 33/14,13/18).
20. Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja („Sl. list Crne Gore“, br. 35/2013).
21. Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda („Sl.list Crne Gore“, br. 02/07).
22. Uredba o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora („Sl. list Crne Gore“, br.25/12).
23. Pravilnik o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („Sl.list CG „br. 19/19).
24. Pravilnik o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl.list Crne Gore“, br. 39/13).
25. Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“ br. 56/19).

26. Pravilnik o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 18/97).
27. Pravilnik o postupku sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cementa azbestnog građevinskog otpada, (Sl. list CG“ br.50/12).
28. Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list Crne Gore“, br. 60/11).
29. Pravilnik o graničnim vrijednostima parametara elektromagnetnog polja u cilju ograničavanja izlaganja populacije elektromagnetnom zračenju, („Sl. list Crne Gore“, br. 15/10).
30. Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija za otpad, stručnoj spremi, kvalifikacijama rukovodioca deponije i vrstama otpada i uslovima za prihvatanje otpada na deponiji, („Sl. list Crne Gore“, br. 31/13).
31. Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada („Sl. list Crne Gore“, br. 50/12).
32. Pravilnik o načinu vođenja evidencije o izvorima nejonizujućih zračenja („Sl. list Crne Gore“, br. 56/2013).
33. Uredba o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu „Sl. list RCG“, br. 20/07; „Sl. list CG“, br.47/13).
34. UT-uslovi
35. Granične vrijednosti otpadnih voda

OBRADIVAČI DOKUMENTACIJE

***Prof. dr Miodrag Živanović, dipl.inž.
zaštite životne sredine***

***Dragan Plamenac, mast. inž.
zaštite životne sredine***

PRILOG – UTU

1	<p style="text-align: center;">Crna Gora O P Š T I N A B A R Sekretarijat za uređenje prostora</p> <hr/> <p>Broj: 07-352/19-151 Bar, 13.06.2019. godine</p>	
2	<p>Sekretarijat za uređenje prostora, postupajući po zahtjevu Janković Miloša za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova, na osnovu člana 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata (»Službeni list CG«, broj 64/17, 44/18, 63/18, 11/19), člana 1 Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma jedinicama lokalne samouprave (»Sl. List CG« br. 87/18), člana 33 Zakona o upravnom postupku (»Sl. List RCG«, br. 56/2014, 20/2015, 40/2016 i 37/2017) i DUP-a »Sutomore - centar« Izmjene i dopune (»Sl.list CG« br. 52/18) izdaje:</p>	
3	<p>URBANISTIČKO-TEHNIČKE USLOVE za izradu tehničke dokumentacije</p>	
4	<p>Za izgradnju novog objekta na urbanističkoj parceli 1058, u zahvatu DUP-a »Sutomore - centar« Izmjene i dopune, u zoni »C«, podzona »C5«. Katastarska parcela broj 1566/1 KO Sutomore se nalazi u sastavu predmetne urbanističke parcele.</p> <p>Napomena: Konačna lokacija urbanističke parcele (koje katastarske parcele čine UP) će se odrediti u fazi izrade glavnog projekta, a nakon izrade Elaborata parcelacije, ovjerenog od uprave za nekretnine, od strane organizacije koja posjeduje licencu izdatu od strane nadležnog Ministarstva.</p>	
5	PODNOŠILAC ZAHTJEVA:	Janković Miloš
6	<p>POSTOJEĆE STANJE</p> <p>Opis lokacije – u svemu prema izvodu iz planskog dokumenta DUP »Sutomore – Centar« Izmjene i dopune - grafički prilog "Analiza postojećeg stanja".</p>	
7	<p>PLANIRANO STANJE</p>	
7.1.	<p>Namjena parcele odnosno lokacije</p> <p>Podzona C5 obuhvata dijelom izgrađeni prostora ispod Magistralnog puta. Izgrađene površine su namijenjene za stanovanje srednje gustine i mješovite namjene (stanovanje, komplementarni turistički smještaj, ugostiteljstvo), dok ostali prostor zauzimaju zelene površine i uređeni vodotoci.</p> <p>Pristup urbanističkim parcelama je obezbijeđen dijelom preko propisno dimenzionisanih</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Tačna namjena i veličina poslovnog prostora će se odrediti prema zahtjevu vlasnika objekta; • Na urbanističkim parcelama ili lokacijama unutar urbanističkih parcela, moguće je organizovati objekte čisto poslovne namjene; • Ostali dio objekta planirati u vidu stambenih i turističkih apartmana; • Predviđena spratnost objekata se kreće 3-7 nadzemne etaže; • Kota prizemlja ne može biti niža od kote konačno uređenog i nivelisnog terena oko objekta, a najviše 1,0 m iznad nulte kote za stambenu namjenu, i najviše 0,2m za djelatnosti; • Ostavlja se mogućnost planiranja podruma. Površina podruma ne može prelaziti 70% površine urbanističke parcele; • U okviru maksimalne bruto građevinske površine planiranih objekata (BGP) uračunati ukupnu površinu otvorenog i zatvorenog korisnog prostora, koji je planiran u svim etažama objekta (podrum - suteran-prizemlje-sprat). Površine garažnog prostora i tehničkih prostorija u podzemnim etažama ne uračunavaju se u ukupni BGP na urbanističkoj parceli; • Ukoliko to uslovi konfiguracije terena zahtijevaju, pri obračunu urbanističkih parametara, dozvoljeno je horizontalno smicanje etaža pri čemu se primjenjuju zadati urbanistički parametri; • Visinu potpornih zidova planirati do 2m. U slučaju da je potrebno izgraditi potporni zid veće visine, isti je potrebno izvesti u terasama, s horizontalnom udaljenošću zidova od 1,0m, a teren svake terase ozeleniti. Izuzetno, kada to uslovi terena zahtijevaju, moguće je projektovati i veću visinu potpornih zidova.; • Objekti parternog uređenja oko objekta ili pristupi saobraćajnoj infrastrukturi mogu izlaziti iz zone za gradnju koja je definisana građevinskim linijama, ali ne smeju izlaziti izvan regulacione linije; • Parkiranje vozila predvidjeti na urbanističkoj parceli, na parkingu, ili u garaži u objektu; • Ukoliko to konfiguracija terena zahtijeva, garažni prostor i parking površine se mogu planirati integralno za više urbanističkih parcela; • Projektnu dokumentaciju za izgradnju raditi u skladu sa važećim propisima za projektovanje ovakve vrste objekata; • Zelene površine u okviru parcela pejzažno urediti uz prethodnu analizu postojećeg - zatečenog zelenog fonda kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri očuvao i revitalizovao prirodni biodiverzitet. <p>Broj objekata na parceli: Na urbanističkim parcelama je moguće graditi jedan ili više objekata.</p> <p>Konstrukcija novih objekata: Konstrukciju novih objekata oblikovati na savremen način bez miješanja sistema nošenja po spratovima, sa jednostavnim osnovama i jasnom seizmičkom koncepcijom. Izbor fundiranja novih objekata prilagoditi zahtjevima sigurnosti, ekonomičnosti i funkcionalnosti objekta.</p>
7.2.	<p>Pravila parcelacije</p> <p>U svemu prema izvodu iz planskog dokumenta DUP »Sutomore – Centar« Izmjene i dopune - grafički prilog "Plan parcelacije ".</p> <p>Planskim rješenjem su definisane granice urbanističkih parcela, čije su prelomne tačke</p>

	<p>geodetski definisane u grafičkom prilogu Plan parcelacije.</p> <p>Većina urbanističkih parcela imaju obezbijeđen direktan kolski prilaz sa javne saobraćajne površine, dok nekoliko parcela ima obezbijeđen samo pješački prilaz, i za njih je parkiranje predviđeno na javnim parkinzima i garažama u kontaktnim zonama.</p> <p>Ukoliko prilikom implementacije Plana na postojećim granicama parcela dođe do neslaganja između zvaničnog katastra i planskog rješenja, mjerodavan je zvanični katastar. U slučajevima kada granica UP-a neznatno odstupa od granice katastrske parcele, organ lokalne uprave nadležan za poslove uređenja prostora prilikom izdavanja UTU-a može izvršiti usklađivanje UP sa zvaničnim katastarskim operatom.</p> <p>Urbanističke parcele mogu se ograđivati uz sljedeće uslove:</p> <ul style="list-style-type: none"> - parcele se mogu ograđivati ogradom čiji je zidani dio maksimalne visine do 0,6m (računajući od kote trotoara ili konačno nivelisanog i uređenog terena), ostali dio do visine max 1.6m raditi od metalnih elemenata - kod zidanja ograde koristiti vrstu kamena, njegov oblik, stepen obrade i zidarski slog kao u tradicionalnoj primorskoj izgradnji, - ograda se postavlja duž granice urbanističke parcele, - vrata i kapije na ogradi se mogu otvarati jedino prema unutrašnjosti urbanističke parcele koja se ograđuje, - preporuka plana je da se u što većem obimu primjenjuju zelene ograde; efekat ograđivanja postići kombinacijom prirodnog i uređenog zelenila radi formiranja zaštićenih ambijenata. <p>Uređenje parcele:</p> <p>Na urbanističkoj parceli slobodne površine oko objekata pejzažno urediti u duhu mediteranske vrtne arhitekture. Prostor treba oplemeniti autohtonim rastinjem, uvažavajući prirodno nasljeđe. Teren oko objekata, terase i druge površine treba izvesti na način da se ne narušava izgled naselja, te da se ne promijeni prirodno oticanje vode na štetu susjednog zemljišta, odnosno susjednih građevina.</p> <p>Objekti parternog uređenja, kao i bilo koji drugi arhitektonski elementi uređenja terena (pergole, nadkrivene pasarele, terase na terenu, prolazi i stepenista) oko objekta ili pristupi saobraćajnoj infrastrukturi mogu izlaziti iz zone za gradnju koja je definisana građevinskim linijama, ali ne smeju izlaziti izvan regulacione linije;</p>
7.3.	<p>Građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama</p> <p>U svemu prema izvodu iz planskog dokumenta DUP »Sutomore – Centar« Izmjene i dopune - grafički prilog "Plan regulacije I nivelacije ".</p> <p>Regulaciona linija je linija koja dijeli javnu površinu od površina namjenjenih za druge namjene, i poklapa se sa granicom urbanističkih parcela.</p> <p>Građevinska linija je linija na, iznad i ispod površine zemlje i vode, definisana grafički i numerički, koja predstavlja granicu do koje je moguće graditi objekat.</p> <p>Planskim dokumentom građevinska linija se definiše u odnosu na granicu urbanističke parcele, kao linija na kojoj se mora ili do koje se može graditi.</p> <p>Građevinska linija koja je orijentisana prema javnoj površini mora biti prikazana grafički sa numeričkim podacima i opisno, dok građevinske linije prema susjednim parcelama mogu biti definisane opisno (kao odstojanja u odnosu na susjedne objekte ili granicu pripadajuće</p>

	<p>parcele) ili grafički. Građevinska linija je definisana koordinatama tačaka u grafičkom prilogu Plan parcelacije, regulacije i nivelacije.</p> <p>U slučaju kada građevinska linija nije grafički definisana, minimalno rastojanje od granica urbanističke parcele je 2m. Moguće je graditi objekat na ivici parcele, ili na rastojanju manjem od 2m, jedino uz pismenu saglasnost graničnih susjeda.</p> <p>Prednje navedeni uslov ne odnosi se na objekte energetske infrastrukture koji uz ispunjenje tehničkih uslova mogu se graditi na ivici parcele.</p> <p>Erkeri, terase, balkoni i drugi istureni djelovi objekata ne mogu prelaziti građevinsku liniju, kao ni minimalna definisana odstojanja od bočnih i zadnjih ivica urbanističke parcele.</p> <p>Visinska regulacija definisana je maksimalnom spratnošću odnosno maksimalno dozvoljenom visinom objekta na svim urbanističkim parcelama.</p>
8	<p>PREPORUKE ZA SMANJENJE UTICAJA I ZAŠTITU OD ZEMLJOTRESA, KAO I DRUGE USLOVE ZA ZAŠTITU OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH I DRUGIH NESREĆA</p> <p>U cilju zaštite od elementarnih nepogoda postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju (»Sl. list Crne Gore«, br. 13/07, 05/08, 86/09, 32/11 i 54/16), Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda (»Sl. list RCG«, br. 8/93), Zakonom o zapaljivim tečnostima i gasovima (»Sl. list Crne Gore«, br. 26/10 i 48/15) i Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu (»Sl. list Crne Gore«, br. 34/14).</p> <p>Zbog izražene seizmičnosti područja statiku računati na IX stepen MCS skale.</p>
9	<p>USLOVI I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p> <p>Poštovati Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu (»Sl. list RCG«, br. 80/05, »Sl. list CG«, br. 40/10, 73/10, 40/11 i 27/13), Uredbu o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu (»Sl. list RCG«, br. 20/07, »Sl. list CG«, br. 47/13 i 53/14) kao i podzakonske akte koji proizilaze iz zakona.</p> <p>U cilju zaštite životne sredine između ostalih predviđena su i slijedeća rješenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograničavanje kretanja motornih vozila unutar pojedinih podzona zahvata samo na korisnike prostora; - dogradnja sistema za prikupljanje atmosferskih voda, uz obaveznu ugradnju separatora ulja i lakih naftnih derivata; - propisna regulacija vodotoka, kojom će se obezbijediti uslovi za prihvati i odvođenje voda sa predmetnog područja, i područja u zaleđu; - izrada Procjene uticaja na životnu sredinu svih objekata koji su za to predviđeni Uredbom o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu;
10	<p>USLOVI ZA PEJZAŽNO OBLIKOVANJE</p> <p><u>Zelenilo stambenih objekata i blokova (ZSO)</u> <u>(mješovita namjena, stanovanje velikih i srednjih gustina)</u></p> <p>Ova kategorija ima estetsko-dekorativno-higijenski karakter, a glavna uloga je stvaranje prijatnih mikroklimatskih uslova za stalne korisnike i posjetioce ovih parcela.</p> <p>Na parcelama namijenjenim stanovanju velikih gustina, u kojima je poželjno urbanističko rješenje blokovskog tipa stanovanja, u unutrašnjosti bloka podižu se grupe zelenila sa posebnom namjenom npr. prostori za igru najmlađih, prostor za igru i sport kao i površine za pasivan odmor stanovnika bloka sa klupama za odmor, česmama i sl.</p>

Staze unutar bloka mogu biti krivolinijske, izvedene u pejzažnom slobodnom stilu, ili u nešto strožijim geometrijskim formama. Neophodno je takođe voditi računa da se obezbijedi dovoljan priliv svjetlosti u unutrašnjost bloka. Mikroklimatske razlike između osunčane strane i strane u sjenci ponekad su velike zbog čega individue pojedinih vrsta teško uspijevaju, tako da pri odabiru biljaka treba u velikoj mjeri poštovati uslove svjetlosti, sjenke i relativne vlage u vazduhu.

Smjernice za projektovanje zelenih površina i izdavanje UTU uslova

- U okviru ove namjene predviđeni nivo ozelenjenosti **za novoplanirane objekte** je minimum **30 %** na nivou urbanističke parcele, a ostale slobodne površine planirati za plate, staze i saobraćajne manipulativne površine.
- Prilikom projektovanja površina u dijelu gdje se nalazi poslovanje voditi računa o preglednosti terena iz objekta i predvidjeti sadnju nižeg drveća i zbuja u kombinaciji sa cvjetnicama..
- Naročito je važan izgled zelene površine oko ulaza u objekat i prilaznih površina. Na tim površinama predvidjeti visoko dekorativne reprezentativne vrste. Ozelenjavanje se sprovodi primjenom autohtonih i odgovarajućih alohtonih vrsta, sa posebnom pažnjom na uređenje prilaza, isticanje reklamnih i informacionih tabli, uz ostale elemente kao što su klupe, korpe za otpatke i adekvatno osvetljenje.
- Potrebno je napraviti adekvatan izbor vrsta i voditi računa o svim kompozicionim elementima. Predložene vrste moraju biti dekorativne kako zbog boje i oblika cvjetova i plodova tako i zbog oblika krošnje drveća. Kombinacijom lišćarskih, zimzelenih i četinarskih vrsta drveća dobija se pozitivan efekat zelenila u svim godišnjim dobima.
- Kod ove kategorije zelenila optimalna visina i obim za projektovanje sadnog materijala je minimalna visina sadnica 2.5-3 m, a obim stabla na visini od 1m minimalno 10-15cm.
- Obodom, granicom parcele naročito prema saobraćajnicama preporučuje se tampon zelenilo i drvoredi
- Kod ozelenjavanja na krovu podzemnih garaža neophodno je obezbijediti formiranje intezivnih zelenih krovova, što podrazumijeva stvaranje uslova za rast drveća i žbunja. Ove zelene krovove formirati u nivou kote terena, izbjegavati sadnju u žardinjerama. Za sadnju drveća neophodno je obezbijediti odgovarajuću dubinu plodnog supstrata (min. 1m-1,2m)
- Posebno na parcelama sa velikim stepenom izgrađenosti gdje nema uslova za ispunjavanje traženog normativa ozelenjenosti, ozelenjavanje je moguće postići planiranjem **vertikalnog zelenila**. Na taj način se postiže veći nivo ozelenjenosti i unapređuje estetski doživljaj prostora. Vertikalno ozelenjavanje sprovodi ozelenjavanjem fasada objekata, terasa, u vidu zelenih portala na ulazima u objekat, primjenom pergola i sl. Prednost vertikalnog zelenila je u tome što razni oblici i vrste puzavica stvaraju razgranatu vegetacionu površinu koja djeluje svojim mikroklimatskim i sanitarno higijenskim pokazateljima.
- na objektima sa ravnim krovom poželjno je planirati **krovno ozelenjavanje** uz neophodnu pripremu izolacione podloge specifične za ovaj vid ozelenjavanja.
- Uređenje ovih površina u smislu ozelenjavanja uključuje obaveznost pejzažne takasacije i izrade projekta uređenja terena.

11 **USLOVI I MJERE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I NJIHOVE ZAŠTIĆENE OKOLINE**

Obaveza investitora ugrađuje se u urbanističko-tehničke uslove.
Poštovati Zakon o zaštiti kulturnih dobara (»Sl.list CG«, br. 049/10 od 13.08.2010, 040/11

	od 08.08.2011, 044/17 od 06.07.2017) tj. 3. Slučajna otkrića: Član 87, u kojima se navode obaveze pronalazača, kao i Član 88 – obezbe Uprave i investitora.
12	USLOVI ZA LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI I LICA SA INVALIDITETOM U procesu projektovanja neophodno je pridržavati se Pravilnika o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti («Službeni list CG», br. 48/13). U tu svrhu, uz stepenišne prostore projektovati i odgovarajuće rampe s maksimalnim nagibom 8%, ili, ukoliko to tehnički uslovi ne dozvoljavaju planirati pristup na drugi način. Nivelacije svih pešačkih staza i prolaza raditi takođe u skladu s važećim propisima o kretanju invalidnih lica.
13	USLOVI ZA POSTOJEĆE OBJEKTE /
14	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU DA UTIČU NA BEZBJEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA /
15	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU DA UTIČU NA PROMJENE U VODNOM REŽIMU /
16	MOGUĆNOST FAZNOG GRAĐENJA OBJEKTA Dozvoljena je fazna realizacija kapaciteta na urbanističkoj parceli.
17	USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA INFRASTRUKTURU U svemu prema izvodu iz DUP-a »Sutomore-centar« Izmjene i dopune, grafički prilozima "Hidrotehnička", "Elektroenergetska" i "TK" infrastruktura i uslovima koje odrede nadležne organizacije: JP »Vodovod i kanalizacija« i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Vodovodne i kanalizacione, elektroenergetske i TK instalacije u objektu i izvan njega projektovati u skladu sa važećim propisima i standardima, a priključenje objekta na infrastrukturne sisteme projektovati prema uslovima dobijenim od nadležnih javnih preduzeća.
17.1.	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu <u>Elektroenergetska infrastruktura:</u> Pri izradi tehničke dokumentacije (idejni projekat ili glavni projekat) mora poštovati Tehničke preporuke EPCG i to: - Tehnička preporuka za priključenje potrošača na niskonaponsku mrežu TP-2 (dopunjeno izdanje); - Tehnička preporuka – Tipizacija mjernih mjesta; - Upustvo i tehnički uslovi za izbor i izgradnju ograničivača strujnog opterećenja; - Tehnička preporuka TP – 1 b – Distributivna transformatorska stanica DTS – EPCG 10/0.4 kV Tehničke preporuke dostupne su na sajtu EPCG.

	Investitor je obavezan da od Elektrodistribucije Bar pribavi potvrdu o ometanju/neometanju elektroenergetskih instalacija na urbanističkoj parceli/lokaciji.
17.2.	Uslovi priključenja na vodovodnu i kanizacionu infrastrukturu <u>Hidrotehnička infrastruktura:</u> U svemu prema izvodu iz DUP-a »Sutomore - centar« Izmjene i dopune, grafički prilog "Hidrotehnička infrastruktura" i tehničkim uslovima za izradu projektne dokumentacije za priključenje na hidrotehničku infrastrukturu propisanim od strane d.o.o. »Vodovod i kanalizacija« Bar.
17.3.	Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu U svemu prema izvodu iz DUP-a »Sutomore-centar«, grafički prilog »Saobraćaj«. Nije dozvoljeno podizanje ograda, zidova i zasada koji smanjuju vidno polje vozača i time ugrožavaju sigurnost u saobraćaju (posebno u zoni raskrsnica).
17.4.	Ostali infrastrukturni uslovi <u>Elektronska komunikacija:</u> Upućuje se investitor da, pri izradi tehničke dokumentacije iz oblasti elektronskih komunikacija, mora poštovati sledeće pravilnike: - Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata (»Sl. list CG«, br. 33/14), kojim se propisuju način i uslovi određivanja širine zaštitnih zona elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i radio koridora u čijoj zoni nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata; - Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima (»Sl. list CG«, br. 41/15), kojim se propisuju tehnički i drugi uslovi za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u poslovnim i stambenim objektima; - Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje pojedinih vrsta elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, koji propisuju uslovi za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje pojedinih vrsta elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u Crnoj Gori; - Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, (»Sl. list CG«, br. 52/14), kojim se propisuju uslovi i način zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, kao i mjere za povećanje razpoloživosti slobodnih kapaciteta u toj infrastrukturi.
18	POTREBA IZRADE GEODETSKIH, GEOLOŠKIH (GEOTEHNIČKIH, INŽENJERSKO-GEOLOŠKIH, HIDROGEOLOŠKIH, GEOMEHANIČKIH I SEIZMIČKIH) PODLOGA, KAO I VRŠENJA GEOTEHNIČKIH ISTRAŽNIH RADOVA I DRUGIH ISPITIVANJA

	<p>Za potrebe projektovanja odnosno izradu idejnih i glavnih projekata izraditi elaborat o geološkim istraživanjima u skladu sa Zakonom o geološkim istraživanjima («Sl. list RCG», br. 28/93, 27/94, 42/94, 26/07, "Sl.list CG", br. 28/11). Detaljna geološka istraživanja tla obavezno se vrše prije izrade tehničke dokumentacije za izgradnju objekata iz tačke 7 citiranog Zakona.</p> <p>Izgradnji objekata mora da prethodi detaljno geomehaničko ispitivanje terena;</p> <p>Tehničku dokumentaciju raditi isključivo na osnovu ažurnih geodetskih snimaka terena, geoloških i hidrogeoloških podataka, kao i rezultata o geomehaničkim ispitivanjima terena;</p>										
19	<p>POTREBA IZRADE URBANISTIČKOG PROJEKTA</p> <p>/</p>										
20	<p>URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI ZA ZGRADE SADRŽE I URBANISTIČKE PARAMETRE</p>										
	<table border="1"> <tr> <td>Oznaka urbanističke parcele</td> <td>UP 1058</td> </tr> <tr> <td>Površina urbanističke parcele</td> <td>917,51 m²</td> </tr> <tr> <td>Maksimalni indeks zauzetosti</td> <td>0.30; P prizemlja=275,25</td> </tr> <tr> <td>Maksimalni indeks izgrađenosti</td> <td>max. 0,90</td> </tr> <tr> <td>Bruto građevinska površina objekata (max BGP)</td> <td>825,76 m² Stanovanje 30%, turizam 70%.</td> </tr> </table>	Oznaka urbanističke parcele	UP 1058	Površina urbanističke parcele	917,51 m ²	Maksimalni indeks zauzetosti	0.30; P prizemlja=275,25	Maksimalni indeks izgrađenosti	max. 0,90	Bruto građevinska površina objekata (max BGP)	825,76 m ² Stanovanje 30%, turizam 70%.
Oznaka urbanističke parcele	UP 1058										
Površina urbanističke parcele	917,51 m ²										
Maksimalni indeks zauzetosti	0.30; P prizemlja=275,25										
Maksimalni indeks izgrađenosti	max. 0,90										
Bruto građevinska površina objekata (max BGP)	825,76 m ² Stanovanje 30%, turizam 70%.										
	<p>U okviru maksimalne bruto građevinske površine planiranih objekata (BGP) uračunati ukupnu površinu otvorenog i zatvorenog korisnog prostora, koji je planiran u svim etažama objekta (podrum - suteren-prizemlje-sprat). Površine garažnog prostora i tehničkih prostorija u podzemnim etažama ne uračunavaju se u ukupni BGP na urbanističkoj parceli;</p> <p>Maksimalna spratnost objekata</p> <p>3 etaže</p> <p>Spratnost objekta je iskazana kao maksimalni broj nadzemnih etaža;</p> <p>Etaže mogu biti podzemne i nadzemne. Podzemna etaža je podrum, a nadzemne etaže su suteren, prizemlje, sprat i potkrovlje.</p> <p>Podrum je podzemna etaža čiji vertikalni gabarit ne može nadvisiti relevantnu kotu terena 0.00m, čiji horizontalni gabarit ne može prelaziti 70% površine urbanističke parcele.</p> <p>Ako se radi o denivelisanom terenu, relevantnom kotom terena smatra se kota konačno uredjenog i nivelisanog terena oko</p>										

	<p>objekta.</p> <p>Suteren je nadzemna etaža kod koje se dio vertikalnog gabarita nalazi iznad kote konačno nivelisanog terena oko objekta i čiji su horizontalni gabariti definisani građevinskom linijom. Suteren može biti na ravnom ili denivelisanom terenu. Kod suterena na ravnom terenu vertikalni gabariti ne može nadvisiti kotu terena više od 1m konačno nivelisanog i uredjenog terena oko objekta. Suteren na denivelisanom terenu je sa tri strane ugrađen u teren, s tim što se kota poda suterena na jednoj strani objekta poklapa sa kotom terena ili odstupa od kote terena maksimalno 1.0m.</p> <p>Prizemlje je prva etaža sa visinom poda jednakom ili višom od okolnog uredjenog terena, tj. prva etaža iznad suterena. Za stambene objekte kota poda prizemlja je maksimalno 1.00m, a za poslovne objekte maksimalno 0.20m iznad kote konačno uredjenog i nivelisnog terena oko objekta.</p> <p>Sprat je svaka etaža između prizemlja i potkrovlja/ krova. Ukoliko krovna konstrukcija i visina sljemena omogućavaju organizovanje prostora tavana u svrhu stanovanja, taj prostor ulazi u obračun bruto razvijene građevinske površine sa 100% i kao takav mora biti prepoznat u planiranim indeksima izgrađenosti za tretiranu parcelu (tavan ne ulazi u obračun spratnosti objekta).</p> <p>Potkrovlje ili završna etaža se nalazi iznad poslednjeg sprata. Najniža svjetla visina potkrovlja ne smije biti veća od 1.2m na mjestu gdje se građevinska linija potkrovlja i spratova poklapaju.</p> <p>Tavan je dio objekta bez nadzidka, isključivo ispod kosog ili lučnog krova, a iznad međuspratne konstrukcije poslednje etaže i može imati minimalne otvore za svjetlo i ventilaciju. Tavan nije etaža. Ukoliko krovna konstrukcija i visina sljemena omogućavaju organizovanje prostora tavana u svrhu stanovanja, taj prostor ulazi u obračun</p>
---	---

		<p>BGP sa 100% i kao takav mora biti prepoznat u planiranim indeksima izgrađenosti za tretiranu parcelu.</p> <p>Maksimalno dozvoljena visina objekta mjeri se od najniže kote okolnog konačno uređenog i nivelisanog terena ili trotoara uz objekat do kote sljemena ili vijenca ravnog krova.</p>						
	<p>Maksimalna visinska kota objekta</p>	<p>Najveća visina etaže za obračun visine građevine, mjerena između gornjih kota međuetažnih konstrukcija iznosi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za garaže i tehničke prostorije do 3m - za stambene etaže do 3.5m - za poslovne etaže do 4.5m - izuzetno za osiguranje prolaza za pristup interventnih i dostavnih vozila, visina prizemne etaže na mjestu prolaza iznosi 4.5m. <p>Nivelacija se bazira na postojećoj nivelaciji terena.</p> <p>Kota prizemlja ne može biti niža od kote konačno uređenog i nivelisnog terena oko objekta, a najviše 1.0m iznad nulte kote;</p>						
	<p>Parametri za parkiranje odnosno garažiranje vozila</p>	<p>Obaveza je da se potreban broj parking mjesta (parkiranje za potrebe stanovnika, gostiju i zaposlenih) obezbijedi u okviru predmetne urbanističke parcele, u vidu parkinga na otvorenom ili u garažama unutar objekta. Izuzetak čini dio urbanističkih parcela u podzoni A1 i A2, za koje parking prostor planiran na javnom parkingu i garažama u kontaktnoj podzoni A3.</p> <p>Parkiranje vozila predvidjeti na parceli (% potrebnih parking mjesta može se ostvariti na otvorenom parking prostoru u skladu sa tehničkim normativima) a ostalo u podzemnoj ili nadzemnoj garaži u objektu ili na parceli;</p> <p>Uslov za izgradnju objekta je obezbjeđivanje potrebnog broja parking mjesta. Tačan broj potrebnih parking mjesta za svaki objekat biće određen nakon dostavljanja projektne dokumentacije, a uz poštovanje normativa koji su dati u Programskom zadatku. Normativi su sledeći:</p> <table border="1" data-bbox="841 1648 1367 1724"> <thead> <tr> <th><u>Namjena</u></th> <th><u>Potreban broj parking mesta</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Stanovanje</td> <td>1-1,2 PM/ 1 stambena jedinica</td> </tr> <tr> <td>Poslovanje</td> <td>10 PM /1000 m²</td> </tr> </tbody> </table>	<u>Namjena</u>	<u>Potreban broj parking mesta</u>	Stanovanje	1-1,2 PM/ 1 stambena jedinica	Poslovanje	10 PM /1000 m ²
<u>Namjena</u>	<u>Potreban broj parking mesta</u>							
Stanovanje	1-1,2 PM/ 1 stambena jedinica							
Poslovanje	10 PM /1000 m ²							

	<table><tr><td>Obrazovanje</td><td>0,25-0,35 PM/1 zaposlenom</td></tr><tr><td>Trgovina</td><td>20-40 PM/ 1000 m² korisne površine</td></tr><tr><td>Uprava, pošta, banka i sl.</td><td>20-30 PM/ 1000 m² kor. površ.</td></tr><tr><td>Hoteli</td><td>50 PM/ 100 soba</td></tr><tr><td>Ugostiteljstvo</td><td>25-30 PM/ 1000 m² kor. Povr.</td></tr><tr><td>Sportski objekti</td><td>0,30 PM/gledaocu</td></tr><tr><td>Bolnica, dom zdravlja</td><td>25 PM /1000 m² kor. Povr.</td></tr></table> <p>Od ukupnog broja parking mjesta, najmanje 5% mora biti za osobe sa posebnim potrebama.</p> <p>Planirane garaže mogu biti klasične ili mehaničke a poželjno je da prilaz ne bude sa primarne saobraćajne mreže.</p> <p>Gabarit podzemne garaže može da bude do granice urbanističke parcele odnosno da je veći od gabarita objekta, ukoliko ne postoje neka druga tehnička ograničenja kojima bi se ugrozila bezbjednost susednih objekata. Prilikom izrade Tehničke dokumentacije za izgradnju podzemnih garaža neophodno je predvidjeti mjere obezbeđenja postojećih objekata, ukoliko postoje, koji se nalaze u blizini planiranih podzemnih garaža.</p> <p>U objektu, ili u posebnom aneksu se mogu predvidjeti prostori potrebni za održavanje vozila (radionica za manje popravke, za vulkanizera, za pranje vozila, prodavnicu rezervnih dijelova), a što će zavistiti od mogućnosti lokacije te od izvršenih analiza i potreba takvih sadržaja kao i njihove ekonomske opravdanosti.</p> <p>U grafičkom prilogu dat je mogući položaj ulaza/izlaza iz garaže a precizan će biti definisan prilikom izrade projektne dokumentacije.</p> <p>Prilikom projektovanja i izgradnje garaže pridržavati se pravilnika o tehničkim zahtjevima za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozija, kao i drugih pravilnika i standarda koji definišu ovu oblast (širina jednosmjerne i/ili dvosmjerne prave odnosno kružne rampe, nagib rampe, broj rampi u zavisnosti od veličine garaže, slobodna visina garaže, širina parkirne saobraćajnice, veličina parking mjesta u odnosu na položaj konstruktivnih elemenata</p>	Obrazovanje	0,25-0,35 PM/1 zaposlenom	Trgovina	20-40 PM/ 1000 m ² korisne površine	Uprava, pošta, banka i sl.	20-30 PM/ 1000 m ² kor. površ.	Hoteli	50 PM/ 100 soba	Ugostiteljstvo	25-30 PM/ 1000 m ² kor. Povr.	Sportski objekti	0,30 PM/gledaocu	Bolnica, dom zdravlja	25 PM /1000 m ² kor. Povr.
Obrazovanje	0,25-0,35 PM/1 zaposlenom														
Trgovina	20-40 PM/ 1000 m ² korisne površine														
Uprava, pošta, banka i sl.	20-30 PM/ 1000 m ² kor. površ.														
Hoteli	50 PM/ 100 soba														
Ugostiteljstvo	25-30 PM/ 1000 m ² kor. Povr.														
Sportski objekti	0,30 PM/gledaocu														
Bolnica, dom zdravlja	25 PM /1000 m ² kor. Povr.														

	itd).
Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja	<p>Arhitektonsko oblikovanje objekata mora se prilagoditi postojećem ambijentu. Objekti se moraju oblikovati u skladu sa lokalnim tradicionalnim oblicima, bojama i materijalima. Oblikovanje objekata treba uskladiti sa pejzažom i sa tradicionalnom slikom naselja.</p> <p>Arhitektonske volumene objekata potrebno je pažljivo projektovati sa ciljem dobijanja homogene slike naselja i grada.</p> <p>Enterijeri poslovnih prostora moraju biti u odgovarajućem odnosu sa objektom u kome se nalaze. Izlozi treba da su u skladu sa susjednim izlozima i arhitekturom konkretnog objekta.</p> <p>Visine objekata su date na grafičkim priložima kao spratnost objekata uz predpostavljen disciplinovan odnos korisnika, naročito kod novoplanirane gradnje, vodeći računa o susjednim objektima i opštoj slici naselja i grada.</p> <p>Krovovi mogu biti kosi, sa nagibima krovnih ravni maksimalno do 25 (preporuka je 22°), a moguće je raditi i ravan krov, po mogućnosti sa ozelenjenim krovnim ravnima i krovnim baštama.</p>
Uslovi za unapređenje energetske efikasnosti	<p>Poboljšanje energetske efikasnosti posebno se odnosi na ugradnju ili primjenu: niskoenergetskih zgrada, unapređenje uređaja za klimatizaciju i pripremu tople vode, unapređenje rasvjete, koncepta inteligentnih zgrada (upravljanje potrošnjom energije glavnih potrošača s jednog centralnog mjesta).</p> <p>Sve nabrojane mogućnosti se u određenoj mjeri mogu koristiti pri izgradnji objekata na području plana pri čemu se preporučuje da 20% potreba za električnom energijom (na nivou parcele) bude obezbijeđeno iz obnovljivih izvora.</p> <p>Kada su u pitanju obnovljivi izvori energije posebno treba naglasiti potencijalnu primjenu energije direktnog sunčevog zračenja.</p>

		<p>Sunčeva energija se kao neiscrpan izvor energije u zgradama koristi na tri načina: 1. pasivno - za grijanje i osvjetljenje prostora; 2. aktivno - sistem kolektora za pripremu tople vode; 3. fotonaponske sunčane ćelije za proizvodnju električne energije.</p> <p>Na ovom području postoje mogućnosti za sva tri načina korišćenja sunčeve energije – za grijanje i osvjetljavanje prostora, grijanje vode (klasični solarni kolektori) i za proizvodnju električne energije (fotonaponske ćelije).</p>
21	DOSTAVLJENO: Podnosiocu zahtjeva, u spise predmeta, urbanističko-građevinskoj inspekciji i arhivi.	
22	OBRAĐIVAČI URBANISTIČKO-TEHNIČKIH USLOVA:	mr Ognjen Leković dipl.ing.arh.
23	OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE:	mr Ognjen Leković dipl.ing.arh.
24	 <p>VD Sekretar, Nikola Pavićević spec.sci.arh. <i>N. Pavićević</i></p>	potpis ovlašćenog službenog lica
25	PRILOZI	
	<ul style="list-style-type: none"> - Grafički prilozi iz planskog dokumenta - Tehnički uslovi d.o.o. »Vodovod i kanalizacija« - Bar - List nepokretnosti i kopija katastarskog plana 	

II PRILOG
GRANIČNE VRIJEDNOSTI OTPADNIH VODA

GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJA OTPADNIH VODA

1. Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama

Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama date su tabeli 1 ovog priloga.

Tabela 1: GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJA ZAGAĐUJUĆIH SUPSTANCI U OTPADNIM VODAMA

PARAMETRI	ZABRANA ISPUŠTANJA U PODZEMNE VODE	IZRAŽENI KAO	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	JAVNA KANALIZACIJA
1	2	3	4	5	6
FIZIČKO-HEMIJSKI PARAMETRI					
1. pH vrijednost				6,5 – 9,0	6,5 – 9,5
2. Temperatura			°C	30	40
3. ΔT_n ne više od			°C	5	-
3.1. ΔT_p ne više od			°C	3 (a) 1,5 (b)	-
4. Boja				bez	-
5. Miris				bez	-
6. Taložne materije			ml/lh	0,5	10
7. Ukupne suspendovane materije			mg/l	35 / 60 (c)	500
EKOTOKSIKOLOŠKI PARAMETRI					
8. Toksičnost na dafnije		LID ₀ *	Faktor razrjeđenja	2	-
9. Toksičnost na svjetleće bakterije		LID ₁ *	Faktor razrjeđenja	3	-
ORGANSKI PARAMETRI					
10. BPK ₅		O ₂	mg/l	25	500
11. HPK		O ₂	mg/l	125	700
12. Ukupni organski ugljenik (TOC)		C	mg/l	30	-
13. Teškoisparljive lipofilne materije (ukupna ulja i masti) (d)			mg/l	20	100
14. Ukupni ugljovodonići (e)	N		mg/l	10	30
15. Lakoisparljivi aromatični ugljovodonići (BTX) (f)	N		mg/l	0,1	1,0
15.1. Benzen	N		mg/l	0,1	1,0
16. Trihlorbenzeni	N		mg/l	0,04	0,04
17. Polihlorovani bifenili (PCB) (g)	N		mg/l	0,001	0,001
18. Adsorbujući organski halogeni (AOX)		Cl	mg/l	0,5	0,5
19. Lakoisparljivi hlorovani ugljovodonići (h)	N	Cl	mg/l	0,1	1,0
19.1. Tetrahlorometan	N		mg/l	0,1	0,1
19.2. Trihlorometan	N		mg/l	0,1	0,1
19.3. 1,2 – dihloretan	N		mg/l	0,1	0,1
19.4. 1,1 – dihloretan	N		mg/l	0,1	0,1
19.5. Trihloretan	N		mg/l	0,1	0,1
19.6. Tetrahloretilen	N		mg/l	0,1	0,1
19.7. Heksahloro - 1,3-butadien (HCBD)	N		mg/l	0,01	0,01
19.8. Dihlorometan	N		mg/l	0,1	0,1

20. Fenoli			mg/l	0,1	10,00
21. Deterdženti, anjonski			mg/l	1	10,00
22. Deterdženti, nejonski			mg/l	1	10,00
23. Deterdženti, katjonski			mg/l	0,2	2,0
24. Organohlorovani pesticidi					
24.1. Heksahlorobenzen (HCB)	N		mg/l	0,001	0,001
24.2. Lindan	N		mg/l	0,01	0,01
24.3. Endosulfan	N		mg/l	0,0005	0,0005
24.4. Aldrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.5. Dieldrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.6. Endrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.7. Izodrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.8. Pentahlorobenzen	N		mg/l	0,0007	0,0007
24.9. Ukupni DDT (i)	N		mg/l	0,0025	0,0025
24.10. Para-para DDT	N		mg/l	0,001	0,001
25. Triazinski pesticidi i metaboliti					
25.1. Alahlor	N		mg/l	0,03	0,03
25.2. Atrazin	N		mg/l	0,06	0,06
25.3. Simazin	N		mg/l	0,1	0,1
26. Organofosforni pesticidi					
26.1. Hlorfenvinfos	N		mg/l	0,01	0,01
26.2. Hlorpirifos	N		mg/l	0,003	0,003
27. Pesticidi fenilurea, bromacil, metribuzin					
27.1. Izoproturon	N		mg/l	0,03	0,03
27.2. Diuron	N		mg/l	0,02	0,02
28. Drugi pesticidi					
28.1. Pentahlorofenol (PCP)	N		mg/l	0,04	0,04
29. Organokalajna jedinjenja					
29.1. Tributilkalajna jedinjenja	N	TBT _{kation}	mg/l	0,00002	0,00002
30. Policiklični aromatični ugljovodoni (PAH)					
30.1. Antracen	N		mg/l	0,01	0,01
30.2. Naftalen	N		mg/l	0,01	0,01
30.3. Fluoranten	N		mg/l	0,01	0,01
30.4. Benzo(a)piren	N		mg/l	0,05	0,05
30.5. Benzo(b)fluoranten	N		mg/l	0,003	0,003
30.6. Benzo(k)fluoranten	N		mg/l	0,003	0,003
30.7. Benzo(g,h,i)perilen	N		mg/l	0,0002	0,0002
30.8. Indeno(1,2,3-cd)piren	N		mg/l	0,0002	0,0002
31. Druga organska jedinjenja					
31.1. Hloroalkani C10-C13	N		mg/l	0,04	0,04
31.2. Nonilfenol i nonilfenol etoksilati	N		mg/l	0,03	0,03
31.3. di(2-etilheksil)ftalat (DEHP)	N		mg/l	0,13	0,13
31.4. Oktilfenoli i oktilfenol etoksilati	N		mg/l	0,01	0,01
31.5. Pentabromdifeniletri-(PBDE) (j)	N		mg/l	0,00005	0,00005
NEORGANSKI PARAMETRI					
32. Aluminijum		Al	mg/l	3	-
33. Arsen	N	As	mg/l	0,1	0,1
34. Bakar		Cu	mg/l	0,5	0,5
35. Barijum		Ba	mg/l	5	5
36. Bor		B	mg/l	1,0	10,0
37. Cink		Zn	mg/l	2	2
38. Kadmijum	N	Cd	mg/l	0,1	0,1
39. Kobalt		Co	mg/l	1	1

40. Kalaj		Sn	mg/l	2	2
41. Ukupni hrom		Cr	mg/l	0,5	0,5
42. Hrom (VI)		Cr	mg/l	0,1	0,1
43. Mangan		Mn	mg/l	2	4,0
44. Nikal	N	Ni	mg/l	0,5	0,5
45. Olovo	N	Pb	mg/l	0,5	0,5
46. Selen		Se	mg/l	0,02	0,1
47. Srebro		Ag	mg/l	0,1	0,1
48. Vanadijum		V	mg/l	0,05	0,1
49. Gvožđe		Fe	mg/l	2	10
50. Živa	N	Hg	mg/l	0,01	0,01
51. Fluoridi rastvoreni		F	mg/l	10,0	20,0
52. Sulfiti		SO ₃	mg/l	1	10
53. Sulfidi rastvoreni		S	mg/l	0,1	1,0
54. Sulfati		SO ₄	mg/l	250	200 (k)
55. Hloridi		Cl	mg/l	-	1 000 (k)
56. Ukupni fosfor		P	mg/l	2 / 1 (c)	10
57. Hlor slobodni		Cl	mg/l	0,2	0,5
58. Hlor ukupni		Cl	mg/l	0,5	1,0
59. Ukupni azot		N	mg/l	15 / 10 (c)	50
60. Amonijakni azot		N	mg/l	10 (l) / 6,7 (m)	-
61. Nitriti		N	mg/l	1 (l) / 0,7 (m)	10
62. Nitriti		N	mg/l	2 (l) / 1,3 (m)	-
63. Ukupni cijanidi	N	CN	mg/l	0,5	1,0
64. Cijanidi slobodni	N	CN	mg/l	0,1	0,1

Oznake u tabeli 1 znače:

*UD₅₀, UD₁ - najmanje razrjeđenje otpadne vode koje nema uticaja na test organizme; određuje se najmanje četiri puta godišnje - toksičnost na dafnije određuje se u slučaju kada se otpadne vode ispuštaju u kopnene vode, a toksičnost na svjetleće bakterije u slučaju kada se otpadne vode ispuštaju u priobalne morske vode.

ΔT_R - razlika vrijednosti temperature rashladne vode na ispustu i vrijednosti temperature vode na zahvatu.

ΔT_P - razlika vrijednosti temperature na granici zone miješanja u kopnenim i priobalnim vodama (recipijentu) i vrijednosti temperature vode uzvodno od ispusta.

N - zagađujuća supstanca čije je ispuštanje u podzemne vode zabranjeno.

(a) - dozvoljena granična vrijednost odnosi se na područja ciprinidnih voda i na područja priobalnih voda, i to na granici zone miješanja (max 200 metara) koja se određuje na osnovu rezultata modeliranja pri projektovanju novog postrojenja, a nakon puštanja postrojenja u rad na osnovu mjerenja temperature u zoni miješanja minimalno u razdoblju od 2 godine.

(b) - dozvoljena granična vrijednost odnosi se na područja salmonidnih voda.

(c) - za komunalne otpadne vode u skladu sa Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama, a za industrijske i druge otpadne vode za ispuštanja u osjetljiva područja.

(d) - teškoisparljive lipoilne materije (ukupna ulja i masti) predstavljaju sumu masti i ulja životinjskog i biljnog porijekla, kao i ukupnih ugljovodoničkih (mineralnih ulja) ekstraktabilnih n-heksanom.

(e) - ukupni ugljovodonički (mineralna ulja) predstavljaju sumu dugolančanih i razgranatih alifatičnih, alicikličnih, aroamtičnih ili alkil-supstituisanih aromatičnih ugljovodoničkih između C₁₀H₂₂ (n-dekana) i C₄₀H₈₂ (n-tetrakontana).

(f) - lakoisparljivi aromatični ugljovodonički (BTX) predstavljaju sumu benzena, etilbenzena i orto-, meta- i paraksilena.

(g) - polihlorovani bifenili (PCB) predstavljaju sumu 2,4,4'-trihlorobifenil (PCB-28), 2,2',5,5'-tetrahlorobifenil (PCB-52), 2,2',4,5,5'-pentahlorobifenil (PCB-101), 2,2',4,4',5' - heksahlorobifenil (PCB-138), 2,2',4,4',5,5'- heksahlorobifenil (PCB-153), 2,2',3,4,4',5' - heptahlorobifenil (PCB-180), 2,2',3,3',4,4',5,5'-oktahlorobifenil (PCB-194) i 2,3',4,4',5-pentahlorobifenil (PCB-118).

(h) - lakoisparljivi hlorovani ugljovodonički predstavljaju sumu trihlormetana, dihlormetana, tetrahlorometana, 1,2-dihlormetana, trihlormetana i tetrahloretena.

(i) - ukupna količina DOT obuhvata zbir izomera 1,1,1-trihloro-2,2 bis(p-hlorofenil)etan; 1,1,1-trihloro-2 (o-hlorofenil)-2-(p-hlorofenil)etan; 1,1-dihloro-2,2bis(p-hlorofenil)etilen; 1,1-dihloro-2,2 bis(p-hlorofenil)etan.

(j) - pentabromodifeniletri (PBDE) predstavljaju sumu kongerena 28, 47, 99, 100, 153 i 154.

(k) - dozvoljena granična vrijednost odnosi se na betonske kolektorske cijevi.

(l) - za komunalne otpadne vode za aglomeracije između 10 000 i 100 000 ES, a za industrijske i druge otpadne vode za ispuštanja u područja koja nijesu određena kao osjetljiva.

(m) - za komunalne otpadne vode za aglomeracije veće od 100 000 ES, a za za industrijske i druge otpadne vode za ispuštanja u osjetljiva područja.

III PRILOG
Izmjene i dopune DUP-a SUTOMORE – CENTAR

CAU
Centar za Arhitekturu i Urbanizam

izmjene i dopune
detaljni urbanistički plan:
SUTOMORE - CENTAR

brađivač plana	CAU Centar za Arhitekturu i Urbanizam	odluka o donošenju plana: br. 030-806 Bar, 31.12.2018.g.	
aručilac	OPŠTINA BAR	SKUPŠTINA OPŠTINE BAR PREDSJEDNIK: Mićo Orlandić, s.r.	
aziv planskog dokumenta	ID Detaljni urbanistički plan: Sutomore-centar	godina izrade plana:	br. grafičkog prikaza:
iza planskog dokumenta	Plan	2018.	6.
sziv grafičkog prikaza	Plan namjene površina	Reznijera: 1:2000	

LEGENDA:

	GRANICA ZAHVATA ID DUP-a
	GRANICA I BROJ KATASTARSKE PARCELE
	GRANICA MORSKOG DOBRA
	POSTOJEĆI OBJEKTI
	GRANICA ZONE
	OZNAKA ZONE
	GRANICA PODZONE
	OZNAKA PODZONE
	GRANICA I BROJ URBANISTIČKE PARCELE

NAMJENE POVRŠINA

	STANOVANJE MALIH GUSTINA
	STANOVANJE SREDNIH GUSTINA
	STANOVANJE VELIKIH GUSTINA
	CENTRALNE DJELATNOSTI
	MJEŠOVITA NAMJENA (stanovanje, turizam, poslovanje)
	TURIZAM T1 - Hotel
	TURIZAM T2 - Turističko naselje
	TURIZAM T3 - Odmaralište
	POVRŠINE ZA ŠKOLSTVO
	POVRŠINE ZA ZDRAVSTVO
	POVRŠINE ZA SPORT I REKREACIJU
	POVRŠINE ZA VJERSKE OBJEKTE
	POVRŠINE SAOBRAĆAJNE INFRASTRUKTURE
	POVRŠINE ZA ELEKTROENERGETSKU INFRASTRUKTURU
	POVRŠINE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE
	ZELENE POVRŠINE JAVNE NAMJENE
	ZELENE POVRŠINE SPECIJALNE NAMJENE
	POTOK
	POSTOJEĆI VJETROZAŠTITNI POJAS

SAOBRAĆAJNA INFRASTRUKTURA

	IVIČNJAK
	OSOVINA SAOBRAĆAJNICE
	TROTOAR
	KOLSKO-PJEŠAČKE POVRŠINE
	PJEŠAČKE POVRŠINE
	KORIDOR SAOBRAĆAJNICE
	PARKING
	JAVNE FUNKCIJE I SERVISI - Autobuska stanica
	JAVNE FUNKCIJE I SERVISI - Benzinska stanica
	KORIDOR ŽELJEZNIČKE PRUGE PODGORICA - BAR

